

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ YAZISI

Prof. Dr. Tuğrul B. KATOĞLU ix

KAMU HUKUKU

Yapay Zekâ ile Sağlık Hakkı Etkileşimi: Biyoetik, Veri Güvenliği ve Erişim Eşitliği

The Interaction between Artificial Intelligence and the Right to Health: Bioethics, Data Security and Access Equality

Dr. Öğr. Üyesi Cem Ümit BEYOĞLU 301

Hukuki İfadelerin Semantiği Bağlamında Hart ve Raz Polemiğinin Analizi

The Semantics of Legal Statements: An Analysis of the Hart-Raz Debate

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin GÜNAL 325

Amerikan Bağımsız İdari Otoriteleri Hala Bağımsız mı?: ABD Yüksek Mahkemesinin ABD Başkanını Güçlendirme Eğilimi

Are American Independent Regulatory Agencies Still Independent?: The U.S. Supreme Court's Tendency to Empower the U.S. President

Arş. Gör. Dr. Ayşegül KULA 355

Ceza Muhakemesi Hukukunda Muhafaza Altına Alma: Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi Kararları Işığında Muhafaza Altına Almada Rıza Koşuluna İlişkin Bazı Tespit ve Öneriler

Consensual Seizure in Criminal Procedure Law: Some Findings and Recommendations Regarding the Condition of Consent in Consensual Seizure in Light of United States Supreme Court Decisions

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Emre ÖZDEMİR

Arş. Gör. Dr. İlhan POLAT 377

Takdiri İndirim Nedenlerinin Sınırları: Ceza Adaletinde Hâkim Takdirinin Objektifleş(tiril)me Sorunu

The Limits of Judicial Discretion in Sentencing: The Problem of Objectifying Mitigating Circumstances in Criminal Justice

Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan SAVAŞCI TEMİZ 399

Olağanüstü Yönetim Usullerinin İlanına İlişkin Denetimin Karşılaştırmalı Hukuk Bağlamında İncelenmesi

The Examination of the Publication of Extraordinary Administrative Procedures in the Context of Comparative Law

Arş. Gör. Buse URAY 427

Ecocide and the Evidentiary Framework of the International Criminal Court

Ekosid ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Delil Çerçevesi

Dr. Öğr. Üyesi Ekin Deniz UZUN 443

İyi Yönetişimin Normatif Değeri (Var mı): Kavramın İzinde Teorik ve Pratik Bir Etüt

Does Good Governance Have a Normative Value: A Theoretical and Practical Investigation in Pursuit of the Concept

Dr. Öğr. Üyesi Zülfiye YILMAZ YAMAÇ 461

Adli Bilimler Bakımından Eşe Karşı Cinsel Saldırı Suçu

The Crime of Sexual Assault Against a Spouse from the Perspective of Forensic Sciences

Av. Özlem YİĞİTOĞLU

Prof. Dr. Oğuz POLAT 495

ÖZEL HUKUK

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıların SerPK m.99/B/4 Kapsamındaki Tehlike Sorumluluğu Üzerine Bir Değerlendirme

An Assessment of the Strict Liability for the Crypto-Asset Service Providers Under Article 99/B/4 of the Capital Markets Law

Dr. Öğr. Üyesi Gizem ARSLAN 515

Eşya Hukukunun Temel Kavramları Işığında Kat Mülkiyetinin Hukuki Niteliği

The Legal Nature of Condominium Ownership According to the Basic Concepts of Property Law

Doç. Dr. Ali Hulki CİHAN 527

Karayoluyla Eşya Taşıma Sözleşmelerinde Açık Taşıtta Eşya Taşıma*Use of an Open Unsheeted Vehicle in the Contracts of Carriage of Goods by Road*

Dr. Öğr. Üyesi Venüs CÖMERT 547

Devlet Mahkemesi Önündeki Bağlantılı Paralel Yargılamaların Tahkim Yargılamasında Bekletici Sorun Yapılması*Stay of Arbitration Proceedings Pending the Outcome of Related Parallel State Court Proceedings*

Arş. Gör. Dr. Sercan ÇAVUŞOĞLU 571

Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Uygulama Alanı ve Bir Teminat Türü Olarak Destekten Yoksun Kalma azminatında Ağır Kusuru Düzenleyen Hükümlerin Değerlendirilmesi*Evaluation of the Scope of Compulsory Motor Vehicle Liability Insurance and the Provisions Governing Gross Negligence in Loss of Support Compensation as a Type of Coverage*

Doç. Dr. Cannur ERCAN..... 601

Kanunlar İhtilafı Kuralları Bakımından Kanuna Karşı Hile Kavramına Genel Bakış*An Overview of the Concept of Evasion of Law in Terms of Conflict of Laws Rule*

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Defne KIRLI AYDEMİR 631

Dijital Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsüne İlişkin Tartışmalara Yeni Bir Açılım: 2024/2831 Sayılı Direktifin Hukuki Karine Düzenlemesi*A New Perspective on the Debate over the Legal Status of Digital Platform Workers: The Presumption under Directive (EU) 2024/2831*

Arş. Gör. Salih Haydar GÜNLER 651

Merkeziyetsiz Mi, Çok Merkezli Mi?: Blokzincirin Yönetişimsel Yapısına Eleştirel Bir Bakış*Decentralized or Polycentric?: A Critical Perspective on the Governance Structure of Blockchain?*

Prof. Dr. Mehmet HELVACI

İlayda ÇELEBİ 679

Dava Dilekçesinde Dayanılmayan Boşanma Sebebine İstinaden Boşanma Kararı Verilmesini Engelleyen Yargıtay Uygulamasının Değerlendirilmesi*The Evaluation of the Court of Cassation's Practice That Prevents a Divorce Ruling Based on a Ground for Divorce not Cited in the Lawsuit Petition*

Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR ASRAV

Arş. Gör. Mustafa TOPAL..... 689

Tescilsiz Otomobil Satışından Sonra Talep Edilen Ek Ödemelerin Hukuka Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi*A Legal Evaluation of Additional Payments Demanded After Unregistered Motor Vehicle Sales*

Dr. Öğr. Üyesi Ece KARADUMAN 713

Alt Yüklenici Sözleşmelerinde Yer Alan “Pay If Paid” ve “Pay When Paid” Ödeme Klotzlarının Hukuki Niteliği ve Geçerliliğine İlişkin Bir Değerlendirme*An Evaluation of the Legal Nature and Validity of “Pay If Paid” and “Pay When Paid” Clauses in Subcontracting Agreements*

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe KURTULAN GÜNER..... 737

İstinaf Mahkemesinin İlk Derece Mahkemesi Kararını Kaldırarak Verdiği Aksi Yöndeki Kesin Kararlara Dair Temyiz Edilememe Sorunu*The Issue of the Inability to Appeal Final Judgments of the Court of Appeal that Overturn the First Instance Decision and Rule to the Contrary*

Dr. Öğr. Üyesi Barış KÜÇÜK..... 751

Hukuk Yargılamasında Duruşma Tutanakları Üzerine Düşünceler*Opinions on Hearing Minutes in Civil Procedure*

Arş. Gör. Çağatay Serdar ŞAHİN 775

Altsoyun Denkleştirme Alacağı ve Bu Alacağın Mirasta Denkleştirme Talebi ile İlişkisi*Claims of Children and Grandchildren and its Correlation to the Hotchpot Claim*

Dr. Öğr. Üyesi Gülen Sinem TEK 799

Dijital Medya Çalışanlarının Basın İş Kanunu ve Basın Kanunu Kapsamındaki Statüleri*The Status of Digital Media Employees under the Press Labour Law and the Press Law*

Dr. Öğr. Üyesi Uğur TÖLÜ..... 821

HAKEMSİZ MAKALE**La philosophie de Spinoza et la peinture***Spinoza Felsefesi ve Resim Sanatı**The Philosophy of Spinoza and Painting*

Prof. Dr. Cemal Bâli AKAL..... 841

SUNUŞ

Değerli Okurlar,

Dergimizin bu sayısında Kamu Hukuku alanında yazılmış on, Özel Hukuk alanında yazılmış on beş olmak üzere, toplam yirmi beş değerli makaleyi siz okuyucularımız ile buluşturmaktan mutluluk duyuyoruz.

“Kamu Hukuku” alanında takdirlerinize sunduğumuz çalışmalarımız; Dr. Öğr. Üyesi Cem Ümit BEYOĞLU’nun sağlık alanında yapay zekâ kullanımının getirdiği etik ve hukuki ikilemleri inceleyen *“Yapay Zekâ ile Sağlık Hakkı Etkileşimi: Biyoetik, Veri Güvenliği ve Erişim Eşitliği”* başlıklı makalesinden; Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin GÜNAL’ın hukuki ifadelerin semantiğini iki düşünür arasındaki teorik farklılıklar bağlamında ele alan *“Hukuki İfadelerin Semantiği Bağlamında Hart ve Raz Polemiğinin Analizi”* adlı çalışmasından; Arş. Gör. Dr. Ayeşgül KULA’nın ABD Başkanı’nın bu idarelerin üyelerini görevden alma yetkisine ilişkin değişen Yüksek Mahkeme içtihadını inceleyen *“Amerikan Bağımsız İdari Otoriteleri Hala Bağımsız mı: ABD Yüksek Mahkemesinin ABD Başkanı Güçlendirme Eğilimi”* başlıklı makalesinden; Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Emre ÖZDEMİR ve Arş. Gör. Dr. İlhan POLAT’ın ceza muhakemesi hukukundaki muhafaza altına alınma kurumunun şartlarından biri olan rıza meselesini irdeleyen *“Ceza Muhakemesi Hukukunda Muhafaza Altına Alma Kurumunun Şartlarından biri olan rıza meselesini irdeleyen”* başlıklı çalışmasından; Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan SAVAŞCI TEMİZ’in ceza hukukunda hâkim takdirinin sınırlarının gerekçelendirme yükümlülüğü ve şeffaflık ilkesi bakımından nasıl şekillendiğini araştıran *“Takdiri İndirim Nedenlerinin Sınırları: Ceza Adaletinde Hâkim Takdirinin Objektifleştirilme Sorunu”* isimli eserinden; Arş. Gör. Buse URAY’ın olağanüstü yönetim usullerinin ilanının denetimi konusunu değerlendiren *“Olağanüstü Yönetim Usullerinin İlanına İlişkin Denetimin Karşılaştırmalı Hukuk Bağlamında İncelenmesi”* başlıklı makalesinden; Dr. Öğr. Üyesi Ekin Deniz UZUN’un uluslararası ceza mahkemesinin delil kurallarını çevre suçları açısından inceleyen *“Ecocide and the Evidentiary Framework of the International Criminal Court”* başlıklı eserinden; Dr. Öğr. Üyesi Zülfiye YILMAZ YAMAÇ’ın iyi yönetim kavramının normatif değerini belirlemeyi hedefleyen *“İyi Yönetişimin Normatif Değeri (Var mı): Kavramın İzinde Teorik ve Pratik Bir Etüt”* başlıklı çalışmasından ve Av. Özlem YİĞİTOĞLU ve Prof. Dr. Oğuz POLAT’ın eşe karşı cinsel saldırı suçunun hem kanuni düzenlenişi hem de adli bilimler bakımından irdeleyen *“Adli Bilimler Bakımından Eşe Karşı Cinsel Saldırı Suçu”* isimli makalelerinden oluşmaktadır.

“Özel Hukuk” alanındaki yazılarımız ise; Dr. Öğr. Üyesi Gizem ARSLAN’ın Sermaye Piyasası Kanunu’nda yapılan değişiklik ile kripto varlık hizmet sağlayıcıları için öngörülen sorumluluk sisteminin yerindeliliğini irdelediği *“Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıların SerPK m.99/B/4 Kapsamındaki Tehlike Sorumluluğu Üzerine Bir Değerlendirme”* isimli çalışmasından; Doç. Dr. Ali Hulki CİHAN’ın kat mülkiyeti kavramını ve hukuki niteliğini eşya hukukunun temel kavramları ile değerlendirdiği *“Eşya Hukukunun Temel Kavramları Işığında Kat Mülkiyetinin Hukuki Niteliği”* başlıklı çalışmasından; Dr. Öğr. Üyesi Venüs CÖMERT’in karayolu ile üstü açık eşya taşıma halini TTK ve CMR’nin ilgili hükümleri çerçevesinde değerlendirdiği *“Karayolu Eşya Taşıma Sözleşmelerinde Açık Taşıtta Eşya Taşıma”* başlıklı makalesinden; Arş. Gör. Dr. Sercan ÇAVUŞOĞLU’nun paralel yargılama kavramını bekletici sorun kurumu odağında incelediği *“Devlet Mahkemesi Önündeki Bağlantılı Paralel Yargılamaların Tahkim Yargılamasında Bekletici Sorun Yapılması”* adlı çalışmasından; Doç. Dr. Cannur ERCAN’ın araç işletenin sorumluluğu dolayısıyla zorunlu mali sorumluluk sigortasının uygulama alanı ile destekten yoksun kalma tazminatının unsurlarını eleştirel bir biçimde ele aldığı *“Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Uygulama Alanı ve Bir Teminat Türü Olarak Destekten Yoksun Kalma Tazminatında Ağır Kusuru Düzenleyen Hükümlerin Değerlendirilmesi”* başlıklı eserinden, Dr. Öğr. Üyesi Deniz Defne KIRLI AYDEMİR’in milletlerarası özel hukukta bağlama noktalarının değiştirilmesi yoluyla kanuna karşı

hilenin nasıl ortaya çıktığını ve bu durumun hakkaniyet temelinde nasıl değerlendirilmesi gerektiğini irdelediği *“Milletlerarası Özel Hukukta Kanuna Karşı Hile Kavramına Genel Bakış”* isimli makalesinden; Arş. Gör. Salih Haydar GÜNLER’in Platform Çalışanlarının Çalışma Koşullarının İyileştirilmesine Dair 2024/2831 Sayılı Direktif ile platform çalışanlarının doğru istihdam statüsünün belirlenmesini temin etmek amacıyla benimsenen karineyi ele aldığı *“Dijital Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsüne İlişkin Tartışmalara Yeni Bir Açılım: 2024/2831 Sayılı Direktifin Hukuki Karine Düzenlemesi”* isimli çalışmasından; Prof. Dr. Mehmet HELVACI ve İlayda ÇELEBİ’nin blokzincir teknolojisinin temel niteliklerinden biri olarak sıklıkla anılan merkeziyetsizlik iddiasını, eleştirel ve analitik bir bakış açısıyla inceledikleri *“Merkeziyetsiz Mi, Çok Merkezli Mi?: Blokzincirin Yönetişimsel Yapısına Eleştirel Bir Bakış”* başlıklı makalelerinden; Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR ASRAV ve Arş. Gör. Mustafa TOPAL’ın dilekçede ileri sürülen vakıaların dayanılıandan farklı bir boşanma sebebinin şartlarını karşılaması hâlinde boşanma kararı verilemeyeceği yönündeki Yargıtay uygulamasını değerlendirdikleri *“Dava Dilekçesinde Dayanılmayan Boşanma Sebebine İstinaden Boşanma Kararı Verilmesini Engelleyen Yargıtay Uygulamasının Değerlendirilmesi”* başlıklı çalışmalarından; Dr. Öğr. Üyesi Ece KARADUMAN’ın bu işi meslek edinmiş otomobil satıcısı ile otomobili kişisel amaçla kullanmak üzere satın alan alıcı arasındaki sözleşmesel ilişkinin ek ödeme talepleri odağında incelendiği *“Tescilsiz Otomobil Satışından Sonra Talep Edilen Ek Ödemelerin Hukuka Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi”* isimli çalışmasından; Dr. Öğr. Üyesi Gökçe KURTULAN GÜNER’in inşaat sözleşmelerinde kullanılan “pay if paid” ve “pay when paid” klotlarının hukuki niteliğini inceleyerek bu düzenlemelerin geçerliliğini ve ileri sürülebilirliğini tartıştığı *“Alt Yüklenici Sözleşmelerinde Yer Alan “Pay If Paid” ve “Pay When Paid” Ödeme Klotlarının Hukuki Niteliği ve Geçerliliğine İlişkin Bir Değerlendirme”* isimli makalesinden; Dr. Öğr. Üyesi Barış KÜÇÜK’ün HMK m.362 uyarınca istinaf mahkemesinin belirli durumlarda kesin nitelikte ve aleyhe yeni bir hüküm kurması hâlinde temyiz yolunun kapalı olmasının, tarafın hükmün denetlenmesini talep etme hakkını ihlal ettiği kanaatine ulaştığı *“İstinaf Mahkemesinin İlk Derece Mahkemesi Kararını Kaldırarak Verdiği Aksi Yöndeki Kesin Kararlara Dair Temyiz Edilememe Sorunu”* başlıklı makalesinden; Arş. Gör. Çağatay Serdar ŞAHİN’in duruşmaların icrası ve tutanağa bağlanmasına ilişkin mevcut sistemin doğrudanlık ilkesini işlevsizleştirdiği gerekçesi ile bu aksaklıkları gidermeye yönelik alternatif bir model ortaya koyduğu *“Hukuk Yargılamasında Duruşma Tutanaqları Üzerine Düşünceler”* isimli çalışmasından; Dr. Öğr. Üyesi Gülen Sinem TEK’in aileye emeğini veya gelirini özgülleyen altsoya yapılan bedel aşan ödemelerin kazandırma sayılarak mirasta denkleştirmeye tabi olup olmayacağını incelediği *“Altsoyun Denkleştirme Alacağı ve Bu Alacağın Mirasta Denkleştirme Talebi ile İlişkisi”* başlıklı makalesinden; Dr. Öğr. Üyesi Uğur TÜLÜ’nün dijital medya çalışanlarının hukuki statüsünü özellikle Basın Kanunu ve Basın İş Kanunu’nda yapılan son değişiklikler ışığında incelediği *“Dijital Medya Çalışanlarının Basın İş Kanunu ve Basın Kanunu Kapsamındaki Statüleri”* isimli çalışmasından oluşmaktadır.

Ayrıca bu sayımızda Prof. Dr. Cemal Bâli AKAL’ın ressam Ruisdael’ı filozof Spinoza ile buluşturan *“La philosophie de Spinoza et la peinture”* başlıklı çalışmasına hakem incelemesinden geçirilmeyen makaleler bölümünde yer vermekteyiz.

Her zamanki gibi görüş ve değerlendirmelerinizi beklerken, dergimizde yer alan kıymetli çalışmaların konuya ilgi duyan herkes için yararlı olmasını temenni ediyor, bir sonraki sayıda yeniden buluşmayı diliyoruz.

Prof. Dr. Tuğrul B. KATOĞLU
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

KAMU HUKUKU

Yapay Zekâ ile Sağlık Hakkı Etkileşimi: Biyoetik, Veri Güvenliği ve Erişim Eşitliği^(*)

The Interaction between Artificial Intelligence and the Right to Health: Bioethics, Data Security and Access Equality

Dr. Öğr. Üyesi Cem Ümit BEYOĞLU^(**)

Öz:

Sağlık hakkı, bireylerin onurlu bir yaşam sürdürebilmeleri için vazgeçilmez bir temel insan hakkıdır. Günümüzde teknolojik gelişmeler, sağlık hizmetlerinin sunumu ve erişimi üzerinde önemli dönüşümler yaratmaktadır. Yapay zekâ, sağlık hizmetlerinde verimliliği artırma ve hasta sonuçlarını iyileştirme konusunda büyük bir potansiyel sunmaktadır. Ancak bu teknolojinin yaygınlaşması, sağlık hakkının temel bileşenleri olan mahremiyet, eşitlik ve erişim gibi konularda önemli zorluklar yaratmaktadır. Çalışma; genel sağlık hakkı, hasta mahremiyeti, ayrımcılık, erişim sorunları, biyoetik prensipler, COVID-19 pandemisi ve tıbbi teknolojinin gelişimi gibi kavramlar bağlamında yapay zekânın sağlık alanındaki potansiyel etkileri üzerine bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır. Sağlık alanındaki genel hukuki ve etik tartışmalar, bu tür teknolojilerin gelecekteki değerlendirmeleri için temel teşkil edebilecektir. Bu çalışma, sağlık alanında yapay zekâ kullanımının getirdiği etik ve hukuki ikilemleri, sağlık hakkı ekseninde incelemeyi amaçlamaktadır. Hastaların mahremiyeti, yapay zekâ tabanlı sağlık hizmetlerinde ayrımcılık ve erişim hakkı sorunları, insan hakları temelli biyoetik standartların oluşturulması gibi konular, güncel teknolojik gelişmeler, örnek vakalar ve COVID-19 pandemisi çerçevesinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Sağlık Hakkı, Biyoetik, Erişim Eşitliği, Hasta Mahremiyeti, Ayrımcılık Yasağı.

Abstract:

The right to health is an fundamental human right that is essential for individuals to lead a dignified life. Today, technological developments are creating significant impacts on the provision and access to healthcare services. Artificial intelligence offers great potential for increasing efficiency and improving patient outcomes in healthcare services. However, the widespread use of this technology creates significant challenges in terms of confidentiality, equality and access, which are fundamental components of the right to health. This study aims to establish a framework for the potential impacts of artificial intelligence in the healthcare field within the context of concepts such as the general right to health, patient confidentiality, discrimination, access concerns, bioethical principles, the COVID-19 pandemic,

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 03.10.2025 / Kabul Tarihi: 19.11.2025.

^(**) Akdeniz Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı, Antalya - Türkiye,

E-posta: cemumitbeyoglu@gmail.com,

Orcid: 0000-0002-3238-418X.

and the development of medical technology. The general legal and ethical debates in the healthcare field may form the basis for future assessments of such technologies. This study aims to examine the ethical and legal issues raised by the use of artificial intelligence in healthcare, focusing on the right to health. Topics such as patient confidentiality, discrimination and access rights issues in AI-based healthcare services, and the establishment of human rights-based bioethical standards will be addressed in the context of current technological developments, case studies, and the COVID-19 pandemic.

Keywords:

Right to Health, Bioethics, Access Equality, Patient Confidentiality, Prohibition of Discrimination.

Hukuki İfadelerin Semantiği Bağlamında Hart ve Raz Polemiğinin Analizi^(*)

The Semantics of Legal Statements: An Analysis of the Hart-Raz Debate

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin GÜNAL^(**)

Öz:

Bu makale, hukuki ifadelerin semantiğini H.L.A. Hart ile Joseph Raz arasındaki teorik farklılıklar bağlamında ele almaktadır. Her iki düşünür de hukuki ifadelerin ampirik ifadelere indirgenemeyeceği görüşünde birleşir ve bu ifadelerin özünde deontik nitelikte olduğunu kabul eder. Bununla birlikte, hukuki ve ahlaki ifadelerin aynı anlama sahip olup olmadığı konusunda görüş ayrılığına düşerler. Hart, kariyeri boyunca hukuki ifadelerin ahlaki ifadelerden farklı, kendine özgü (*sui generis*) bir anlama sahip olduğunu savunmuştur. Buna karşılık, sert hukuki pozitivist olmasına rağmen Raz, hukuki ifadelerin anlam bakımından ahlaki ifadelerle aynı olduğunu ileri sürer. Bu tezi temellendirmek için Raz, hukuki söylemin fenomenolojik sorununu çözmeyi amaçlayan yansız ifadeler kavramını ortaya koyar. Hart açısından ise böyle bir sorun söz konusu değildir; zira hukuki ifadelerin anlamının ahlaki ifadelerden farklı olduğunu kabul etmek, onların özgül normatif karakterini zaten açıklamış olur. Makale, sonuç olarak Hart'ın hukuki ifadelerin semantiğine ilişkin anlayışının daha tutarlı ve felsefi açıdan savunulabilir olduğunu ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Hukuki İfadeler, Semantik, Hart, Raz, Yansız İfadeler.

Abstract:

This article examines the semantics of legal statements in the context of the theoretical differences between H.L.A. Hart and Joseph Raz. Both thinkers agree that legal statements cannot be reduced to empirical ones and that such statements are essentially deontic in nature. However, they diverge on whether legal and moral statements share the same meaning. Throughout his career, Hart maintained that legal statements have a distinct, *sui generis* meaning, different from that of moral statements. Raz, by contrast-despite being a hard legal positivist-argues that legal statements have the same meaning as moral statements. To defend this position, Raz introduces the concept of detached statements, aiming to resolve the phenomenological problem of legal discourse. For Hart, such a problem does not arise, since accepting that legal statements have a meaning distinct from moral ones already accounts for their unique normative character. The article concludes that Hart's account of the semantics of legal statements offers a more coherent and philosophically defensible position.

Keywords:

Legal Statements, Semantics, Hart, Raz, Detached Statements.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 20.10.2025 / Kabul Tarihi: 28.11.2025.

^(**) Trabzon Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı, Trabzon - Türkiye,
E-posta: huseyiningunal@trabzon.edu.tr,
Orcid: 0000-0003-3671-4622.

Amerikan Bağımsız İdari Otoriteleri Hala Bağımsız mı?: ABD Yüksek Mahkemesinin ABD Başkanı Güçlendirme Eğilimi^(*)

Are American Independent Regulatory Agencies Still Independent?: The U.S. Supreme Court's Tendency to Empower the U.S. President

Arş. Gör. Dr. Ayşegül KULA^(**)

Öz:

Bağımsız idari otoritelerin ilk örneklerine Amerika Birleşik Devletleri (ABD) hukukunda rastlanmaktadır. Bu idarelerin bağımsızlıklarını güvence altına alan önemli özelliklerinden biri üyelerinin kanun ile öngörülen haklı sebepler dışında görevden alınamamasıdır. ABD Başkanı'nın görevden alma yetkisinin sınırlandırılmasının Anayasa'ya uygunluğu tartışma konusu olmuş ve ABD Yüksek Mahkemesi *Humphrey's Executor v. United States* kararı ile bu sınırın anayasal olduğunu kabul etmiştir. Bununla birlikte, ABD Yüksek Mahkemesi'nin söz konusu güvenceye ilişkin yaklaşımının özellikle 2010 yılından itibaren değişmeye başladığı görülmektedir. Bu çalışma ile birlikte ABD Yüksek Mahkemesi'nin ABD Başkanı'nın bu idarelerin üyelerini görevden alına yetkisine ilişkin değişen içtihadı değerlendirilecektir. Bu makale ABD Anayasası ve bağımsız idari otoritelere tanınan görev güvencesini ele aldıktan sonra Yüksek Mahkeme'nin kararlarını incelemeyi ve değişen yaklaşımını ve güncel gelişmeleri ortaya koymayı planlamaktadır. Makale ile birlikte değişen yaklaşımın gerekçelerine ve değişimin "idari devlet" bakımından anlamına da yer verilecektir. Makale ayrıca bu değişen yaklaşımın Türk hukukuna muhtemel etkilerine de değinmektedir. ABD bağımsız idari otoritelerinin Türk bağımsız idari otoriteleri üzerindeki etkileri düşünüldüğünde, bu çalışma Türk idare hukuku literatürüne katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Bağımsız İdari Otoriteler, İdari Devlet, Kuvvetler Ayrılığı İlkesi, Humphrey's Executor Kararı, Seila Law LLC Kararı.

Abstract:

The origins of independent regulatory agencies can be traced to the United States (U.S.). A key feature ensuring their independence is that their members cannot be removed from office except for good cause. The constitutionality of limiting the U.S. President's power of removal has been a subject of debate, and the U.S. Supreme Court, in its decision *Humphrey's Executor v. United States*, accepted

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 04.01.2026.

^(**) Koç Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: aysegul.kula@outlook.com,

Orcid: 0000-0001-8305-9216.

that this limit was constitutional. However, it is observed that the U.S. Supreme Court’s approach to this safeguard appears to have changed over time, particularly since 2010. This article examines the Court’s shifting jurisprudence concerning the President’s authority to remove agency members. After outlining the constitutional framework and the tenure protection, the article aims to analyze the relevant Supreme Court decisions, reveal the Court’s changing stance, and highlight recent developments. It will also address the reasons behind this shift and its implications for the “administrative state.” The article also plans to explore the potential impacts of this change on Turkish law. Given the influence of the U.S. independent regulatory agencies on Turkish independent regulatory agencies, this study aims to contribute to the Turkish administrative law literature.

Keywords:

Independent Regulatory Agencies, Administrative State, Separation of Powers, Humphrey’s Executor, Seila Law LLC.

Ceza Muhakemesi Hukukunda Muhafaza Altına Alma: Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi Kararları Işığında Muhafaza Altına Almada Rıza Koşuluna İlişkin Bazı Tespit ve Öneriler^(*)

Consensual Seizure in Criminal Procedure Law: Some Findings and Recommendations Regarding the Condition of Consent in Consensual Seizure in Light of United States Supreme Court Decisions

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman Emre ÖZDEMİR^(**)

Arş. Gör. Dr. İlhan POLAT^(***)

Öz:

Çalışmamızda 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 123'üncü maddesinde düzenlenen muhafaza altına alma kurumu ve bu kurumun uygulanma şartlarından biri olan rıza meselesi ele alınacaktır. CMK'nın 123'üncü maddesinde delil niteliği taşıyan veya müsadereye konu olabilecek eşyayı yanında bulunduran kimsenin bu nitelikteki eşyayı adli makamlara teslimine yönelik rızasına hukuken geçerlilik tanınarak, muhafaza altına alma ve elkoyma tedbirleri iki farklı kurum olarak birbirinden ayrılmıştır. Muhafaza altına alma işlemi bakımından gösterilen rızaya hukuken geçerlilik tanınması ve rızanın elkoyma bakımından aranan usuli gerekliliklere riayet etme zorunluluğunu ortadan kaldırması, eşyanın teslimine yönelik olarak zilyedin gösterdiği rızanın önemini açıkça ortaya koymaktadır. Bu kapsamda çalışmamızda muhafaza altına alınma işlemi bakımından rızanın anlamı, önemi ve geçerlilik şartları ele alındıktan sonra uygulamada Yargıtay'ın bu konuya dair bazı kararları incelenmiştir. Akabinde rızaya dayalı arama ve elkoymaya ilişkin Amerika Birleşik Devletleri Yüksek Mahkemesi'nin başlıca içtihatları ile bu içtihatlarla yönelik Amerikan doktrininde ileri sürülen eleştirel görüşlere temas edildikten sonra muhafaza altına alma işlemi bakımından bireylere rızaen teslimi reddetme hakkının bildirilmesinin neden önemli ve gerekli olduğu hususu değerlendirilmiş ve bu hakkın bildirilmesinin, muhafaza altına

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 30.12.2025.

^(**) Trabzon Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, Trabzon - Türkiye,

E-posta: s.emreozdemir@gmail.com,

Orcid: 0000-0003-0414-4610.

^(***) Trabzon Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, Trabzon - Türkiye,

E-posta: ilhanpolat@trabzon.edu.tr,

Orcid: 0009-0007-1584-0714.

alma işleminde rızanın özgür iradeye dayanmasını sağlayabilecek önemli bir usuli güvence olarak kabul edilebileceği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Muhafaza Altına Alma, Elkoyma, Rıza, Özgür İrade, Rızai Teslimi Reddetme.

Abstract:

In our study, we aim to examine the institution of consensual seizure as regulated under Article 123 of the Code of Criminal Procedure and the issue of consent, which is one of the conditions for its application. Article 123 of the CMK distinguishes between the measures of consensual seizure and seizure as two separate institutions by legally recognizing the validity of the consent given by an individual who possesses items that qualify as evidence or are subject to confiscation to deliver such items to judicial authorities. The legal recognition of the consent provided for the seizure and its effect of eliminating the procedural requirements necessary for seizure clearly highlight the importance of the consent given by the possessor for the delivery of the item. Within this framework, our study will first address the meaning, significance, and conditions of validity of consent in the context of the consensual seizure, followed by an evaluation of certain decisions of the Turkish Supreme Court regarding this matter. Subsequently, after discussing the leading precedents of the United States Supreme Court concerning searches and seizures based on consent, as well as the critical perspectives put forward in American legal doctrine, the study will evaluate why it is important and necessary to inform individuals of their right to refuse consensual delivery in the context of consensual seizure. It will be argued that notifying individuals of this right can be considered a significant procedural safeguard to ensure that consent in the consensual seizure is based on free will.

Keywords:

Consensual Seizure, Seizure, Consent, Free Will, Right to Refuse Consensual Delivery.

Takdiri İndirim Nedenlerinin Sınırları: Ceza Adaletinde Hâkim Takdirinin Objektifleş(tiril)me Sorunu^(*)

The Limits of Judicial Discretion in Sentencing: The Problem of Objectifying Mitigating Circumstances in Criminal Justice

Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan SAVAŞCI TEMİZ^(**)

Öz:

Ceza hukukunda hâkimin takdir yetkisi, cezanın bireyselleştirilmesini ve adaletin somut olayın özelliklerine göre gerçekleştirilmesini sağlayan önemli bir araçtır. Ancak Türk Ceza Kanunu'nun 62. maddesinde düzenlenen takdiri indirim kurumu, uygulamada çoğu kez gerekçesiz ve otomatik biçimde işletilmektedir. 7406 sayılı Kanun ile yapılan değişiklik, indirim nedenlerini sınırlı biçimde belirleyerek keyfiliğin önüne geçmeyi amaçlamışsa da gerekçelendirme standardı açık biçimde tanımlanmamıştır. Bu çalışmada, Türk hukukundaki mevcut yapı, özellikle Alman Ceza Kanunu'nun §49 hükmü çerçevesinde geliştirilen sistematik karşılaştırmalı olarak ele alınmaktadır. İncelemede, hâkim takdirinin sınırlarının gerekçelendirme yükümlülüğü (*Begründungspflicht*) ve şeffaflık ilkesi (*Transparenzgebot*) bakımından nasıl şekillenebileceği üzerinde durulmaktadır. Ceza adaletinin hem bireysel hem de toplumsal boyutunun korunabilmesi için, hâkimin takdirini somut olgulara ve denetlenebilir gerekçelere dayandırması gerektiği kabul edilmekte, takdir yetkisinin sınırlandırılması değil, ölçütlere bağlanarak nesnelleştirilmesi gereği vurgulanmaktadır. Çalışma, Türk ceza hukukunda hâkim takdirinin keyfilikten arındırılması ve gerekçelendirme kültürünün güçlendirilmesine ilişkin tartışmalara katkı sunmayı amaçlamakta; kararların öngörülebilirliğini, eşitliğini ve hukuk devleti ilkesine uygunluğunu pekiştiren bir yaklaşımın önemini hatırlatmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Takdiri İndirim, Hâkim Takdiri, Gerekçelendirme Yükümlülüğü, Şeffaflık İlkesi, Bireyselleştirme.

Abstract:

Judicial discretion in criminal law is an essential element of sentencing, ensuring that punishment is individualized and justice is achieved in line with the specific circumstances of each case. However, the mitigating provision under Article 62 of the Turkish Criminal Code has often been applied automatically and without sufficient reasoning, weakening the predictability and reviewability of judgments. Although Law No. 7406 aimed to prevent arbitrariness by limiting the grounds for mitigation, it failed to establish a clear and consistent reasoning standard. This study considers the Turkish framework in comparison with §49 of the German Criminal Code, focusing on how the limits of judicial discretion may be shaped

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.10.2025 / Kabul Tarihi: 25.12.2025.

^(**) Atatürk Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, Erzurum - Türkiye,

E-posta: bilgehan.savasci@atauni.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-5567-2646.

through the principles of *Begründungspflicht* (duty to give reasons) and *Transparenzgebot* (principle of transparency). It is emphasized that the legitimacy of criminal justice requires decisions grounded in objective and reviewable reasoning. The purpose is not to restrict judicial discretion but to ensure its transparent and principled use within the rule of law. The study aims to contribute to discussions on reinforcing the reasoning culture in Turkish criminal law and promoting a more predictable and fair sentencing practice consistent with equality and proportionality.

Keywords:

Mitigating Circumstances, Judicial Discretion, Duty to Give Reasons, Transparency Principle, Individualization.

Olağanüstü Yönetim Usullerinin İlanına İlişkin Denetimin Karşılaştırmalı Hukuk Bağlamında İncelenmesi^(*)

The Examination of the Publication of Extraordinary Administrative Procedures in the Context of Comparative Law

Arş. Gör. Buse URAY^(**)

Öz:

Olağanüstü yönetim usulleri, ülkenin tamamını ya da bir kısmını etkileyen tehdit ya da tehlikeden kaynaklanan ve kamu düzeninin bozulması sonucunu doğuran çeşitli olayların neden olduğu sorunları ortadan kaldırarak, düzenin yeniden temini amacıyla, geçici süreyle başvurulmuş usullerdir. Bu usullere başvurulabilmesi için aranan koşullar, ülkelerin büyük çoğunluğu tarafından anayasal ya da yasal düzeydeki normlarla belirlenmiştir. Bu usullere, olağan dönemde geçerli olan hukuki uygulamalarla, üstesinden gelinemeyecek, birtakım olayların cereyan etmesi neticesinde başvurulabilmektedir. Çalışmamızda, olağanüstü yönetim usullerine ilişkin genel açıklamalara yer verildikten sonra bunların sınıflandırılması, karşılaştırmalı hukukta benimsenen temel modeller üzerinden ele alınacaktır. Ardından, olağanüstü yönetim usullerinin ilanının denetimi konusu incelenecektir. Olağanüstü yönetim usullerinin ilanının denetime tabi olup olmaması konusunda benimsenen yaklaşımlar, belli başlı örnekler üzerinden ele alındıktan sonra bu usullerin yargısal denetime tabi tutulmasının gerekli ve yararlı olup olmadığı hususu değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler:

Olağanüstü Yönetim, Sıkıyönetim, Acil Durum, OHAL (Olağanüstü Hal) Denetimi, Karşılaştırmalı Hukukta OHAL (Olağanüstü Hal).

Abstract:

Extraordinary administrative procedures are methods temporarily adopted to restore order by eliminating problems caused by various events that lead to public disorder, resulting from threats or dangers affecting all or part of a country. The conditions under which these procedures may be invoked are determined by constitutional or legal norms in the vast majority of countries. These procedures can be invoked in response to certain events that cannot be overcome by the ordinary legal practices in place during normal periods. In our study, after providing general explanations on extraordinary administrative procedures, their classification will be examined through the fundamental models adopted in comparative law. Subsequently, the issue of the supervision of the declaration of extraordinary administrative procedures will be discussed. After analyzing the approaches adopted

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.04.2025 / Kabul Tarihi: 13.10.2025.

^(**) Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Anabilim Dalı, Kırıkkale - Türkiye,

E-posta: buseuray@kku.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-6305-4207.

regarding whether the declaration of extraordinary administrative procedures is subject to supervision, this study will evaluate whether judicial review of these procedures is necessary and beneficial, based on key examples.

Keywords:

Extraordinary Administration, Martial Law, State of Emergency, Emergency State Control, State of Emergency in Comparative Law.

Ecocide and the Evidentiary Framework of the International Criminal Court^(*)

Ekosid ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin Delil Çerçevesi

Dr. Öğr. Üyesi Ekin Deniz UZUN^(**)

Abstract:

The lack of a clear definition of ecocide in the Rome Statute makes it difficult to prosecute serious environmental destruction as an international crime. While the International Criminal Court (ICC) has acknowledged the importance of prosecuting environmental crimes in its policy discussions, its approach to evidence remains confined by conventional forensic standards. This article assesses how the ICC's current evidentiary rules, grounded in established admissibility and proof requirements, may hinder the introduction of crucial evidence essential for ecocide prosecutions. In particular, it highlights the need to recognise community testimony, Indigenous knowledge, and long-term ecological observations as valid forms of evidence in ecocide prosecutions. Through a detailed analysis of the Rome Statute, the ICC's procedural guidelines, and relevant case law, the article proposes the creation of an "ecological evidentiary commons". This concept aims to expand the types of evidence admissible in Court, thereby addressing the limitations encountered when prosecuting environmental crimes. The article concludes by stressing the need to update evidentiary procedures to enhance the ICC's capacity to address ecocide and improve its credibility in tackling contemporary global challenges.

Keywords:

Ecocide, International Criminal Court, Evidence, Epistemic Justice, Rome Statute.

Öz:

Roma Statüsü'nde ekosid suçunun bir tanımının bulunmaması, ciddi çevresel zararların uluslararası suç kapsamında kovuşturulmasına engel teşkil etmektedir. Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), çevre suçlarının kovuşturulmasının önemini politika/usul yönergelerinde kabul etmiş olsa da delil değerlendirme yaklaşımı geleneksel adli standartlarla sınırlı kalmaktadır. Bu makale, UCM'nin yerleşik kabul ve ispat gerekliliklerine dayanan mevcut delil kurallarının, ekosid davalarında hayati öneme haiz delillerin sunulmasını nasıl engelleyebileceğini incelemektedir. Özellikle, ekosid davalarında topluluk tanıklıklarının, yerli bilgeliliğinin ve uzun vadeli ekolojik gözlemlerin geçerli delil türleri olarak kabul edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Roma Statüsü, UCM'nin usul yönergeleri ve ilgili içtihatların ayrıntılı bir analizini sunan makale, "ekolojik delil havuzu/ekolojik delil ortak alanı" oluşturulmasını önermektedir. Bu kavram, mahkemede kabul edilebilecek delil türlerini genişleterek çevre suçlarının kovuşturulmasında karşılaşılan sınırlamaların aşılmasını amaçlamaktadır. Makale, delil prosedürlerinin güncellenmesinin UCM'nin ekosid ile mücadele kapasitesini ve çağdaş küresel sorunlara yanıt verme konusundaki güvenilirliğini arttıracaklarını vurgulayarak sona ermektedir.

Anahtar Kelimeler:

Ekosid, Uluslararası Ceza Mahkemesi, Delil, Epistemik Adalet, Roma Statüsü.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 07.10.2025 / Kabul Tarihi: 02.12.2025.

^(**) Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Law, Public International Law Department, Ankara - Türkiye,

E-posta: eduzun@aybu.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-9757-0223.

İyi Yönetişimin Normatif Değeri (Var Mı): Kavramın İzinde Teorik ve Pratik Bir Etüt^(*)

Does Good Governance Have a Normative Value: A Theoretical and Practical Investigation in Pursuit of the Concept

Dr. Öğr. Üyesi Zülfiye YILMAZ YAMAÇ^(**)

Öz:

İyi yönetim kavramı, 1980'li yıllarda refah devletinin krizi olarak adlandırılan sürece kurumsal bir çözüm olarak sunulan Yeni Kamu Yönetimi anlayışının uygulama araçlarından biridir. Devletin ve kamu gücünün işleyiş ilkelerinin çıktığı odaklı bir yaklaşımla yeniden yorumlanmasını gerektiren yönetim; doktrindeki tartışmaların ötesinde anayasalarda yer bulan ve yargısal pratik yoluyla hukukileştirilen bir kavrama dönüşmüştür. Kavramın normatif değerini belirlemeyi hedefleyen bu çalışmada, öncelikle iyi yönetimi tanımlama çabaları ile hukukla etkileşiminin dinamiklerinin incelenmesi hedeflenmektedir. Bu ilk aşamada; iyi yönetişimin hukuk devleti, iyi yönetim, iyi idare, adil denge ya da ölçülülük gibi kavramlarla bağının kurulması ve dahası hatalı bir şekilde bu kavramlarla özdeşleştirilmesi eğilimleriyle karşılaşılmaktadır. Yargısal pratik yoluyla hukukileştirmeyi inceleyen çalışmanın ikinci bölümünde, kavramı yatay yargısal ödünç alma yoluyla Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi sistemine dahil eden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları ekseninde yönetişimin normatif değeri ele alınacaktır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve ekli protokollerinde açık hukuki dayanağı bulunmayan ve dahası yaşayan belge doktrini ekseninde gerekçelendirilmesinde zorluklar barındıran iyi yönetim gelinen noktada hak, meşru amaç, uygulanacak hukuk ya da ölçülülük testinde adil denge arayışının aracı olarak da işlev gördüğünden adeta bir Truva Atı'na dönüşmüştür. Kavramın devletler bakımından sorumluluğu daraltan usuli kalkan rolünün ve bunun insan hakları koruma standardı üzerindeki etkisinin dikkatle incelenmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler:

İyi Yönetişim, Normatif Değer, Hukukileştirme, AİHM, Hukuk Devleti.

Abstract:

The concept of good governance emerged as one of the implementation tools of the New Public Management approach, introduced as an institutional remedy to the crisis of welfare state in the 1980s. Beyond doctrinal debates, good governance has evolved into a legal principle as it is included in constitutions and juridified through judicial practice. This article, which aims to address the juridification process of the concept, will first focus on efforts to define good governance and then examine its

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 15.10.2025 / Kabul Tarihi: 19.12.2025.

^(**) Bilkent Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku Bölümü, Ankara - Türkiye,

E-posta: zulfiye.yilmaz@bilkent.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-9568-6372.

interaction with law. Tendency towards equating good governance with rule of law, good administration and fair balance will be problematized. Furthermore, the contribution of the European Court of Human Rights (ECtHR) which has incorporated the concept into European Convention on Human Rights system through horizontal judicial borrowing will be scrutinized. Good governance currently functions as a Trojan Horse as it is furthered by applicants as a right, a legitimate aim for contracting parties while reorienting scope of applicable law and proportionality for the ECtHR. The article ultimately posits that the concept's potential to serve as a procedural shield against state responsibility carries a risk of lowering the European human rights protection standard and requires careful monitoring.

Keywords:

Good Governance, Normative Value, Juridification, ECtHR, Rule of Law.

Adli Bilimler Bakımından Eşe Karşı Cinsel Saldırı Suçu^(*)

The Crime of Sexual Assault Against a Spouse from the Perspective of Forensic Sciences

Av. Özlem YİĞİTOĞLU^(**)

Prof. Dr. Oğuz POLAT^(***)

Öz:

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 102. Maddesinin ikinci fıkrasında cinsel saldırı suçunun eşe karşı işlenmesi hali düzenlenmiştir. Eşe karşı cinsel saldırı suçu, niteliği itibarıyla delil elde etmenin ve ispatının güç olması sebebiyle adli bilimler bakımından önemli bir konudur. Eşe karşı cinsel saldırı suçunun ispatında adli tıp uzmanları tarafından multidisipliner bir yaklaşımın benimsenmesiyle, bilimsel referanslara dayanarak, yeterli, açık, tanımlayıcı bir şekilde hazırlanan adli raporlar objektif ve bilimsel bir delil kabul edilerek yargılama sürecine rehberlik etmesi bakımından önemlidir. Çalışmada eşe karşı cinsel saldırı suçunun TCK m.102/2'deki kanuni düzenleniş şekline, gerekçesine yer verilerek; suçla korunan hukuki değer, maddi unsurları, manevi unsurları, hukuka uygunluk nedenleri, özel görünüş şekilleri incelenmiştir. Akabinde ise suçun adli bilimler bakımından incelenmesi kapsamında önem arz eden ispat ve mağdurun muayenesine ilişkin usule yer verilmiştir. Son olarak adli bilirkişilik ve adli raporun eşe karşı cinsel saldırı suçu kapsamındaki rollerinden ve öneminden bahsederek, ispat noktasında ise özellikle ruhsal muayenenin, fiziki delillerin elde edilemediği durumlarda saptayıcı ve ayırıcı bir tanı olarak ele alınması gerektiği belirtilerek çalışma sonlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Cinsel Saldırı Suçu, Cinsel Saldırı, Eşe Karşı Cinsel Saldırı Suçu, Adli Rapor, Ruhsal Muayene.

Abstract:

In the second paragraph of Article 102 of the Turkish Penal Code No. 5237, the offense of sexual assault committed against a spouse is specifically regulated. Due to the inherently challenging nature of obtaining evidence and proving the offense, sexual assault against a spouse constitutes a significant issue from the perspective of forensic sciences. In proving this offense, the adoption of a multidisciplinary approach by forensic medical experts, and the preparation of forensic reports that are sufficient, clear, and descriptive, grounded in scientific references, are of critical importance. Such reports are regarded

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 14.04.2025 / Kabul Tarihi: 02.06.2025.

^(**) İstanbul Barosu, İstanbul - Türkiye,
E-posta: yigitogluozlem@gmail.com,
Orcid: 0000-0001-8474-9139.

^(***) Acıbadem Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı Başkanlığı, ASUMA (Suç ve Şiddeti Araştırma Merkezi)
Direktörü, İstanbul - Türkiye,
E-posta: ouzpol@yahoo.com,
Orcid: 0000-0001-8454-6817.

as objective and scientific evidence, and thus play a guiding role in the judicial process. This study examines the legal formulation of the offense under Article 102/2 of the Turkish Penal Code, along with its rationale; the legally protected interest, material and moral elements, grounds for justification, and special forms of appearance of the offense. Subsequently, the study addresses procedural aspects concerning proof and the examination of the victim, which hold particular significance in the context of forensic sciences. Finally, the roles and significance of forensic expert testimony and forensic reporting in cases of sexual assault against a spouse are discussed. The study concludes by emphasizing that, especially in the absence of physical evidence, psychological evaluation should be considered as a diagnostic and differential diagnostic tool for establishing proof.

Keywords:

Crime of Sexual Assault, Sexual Assault, The Offense of Sexual Assault Against a Spouse, Forensic Report, Psychiatric Evaluation.

ÖZEL HUKUK

Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcıların SerPK m.99/B/4 Kapsamındaki Tehlike Sorumluluğu Üzerine Bir Değerlendirme^(*)

An Assessment of the Strict Liability for the Crypto-Asset Service Providers Under Article 99/B/4 of the Capital Markets Law

Dr. Öğr. Üyesi Gizem ARSLAN^(**)

Öz:

Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklik ile kripto varlık hizmet sağlayıcıları için haksız fiil hukukunda en ağır sorumluluk biçimi olarak kabul edilen tehlike sorumluluğu öngörülmüştür. Kripto varlık hizmet sağlayıcıları için tehlike sorumluluğu, ilgili maddede belirlenen risk türleri için kurulacaktır. Bununla birlikte kripto varlık hizmet sağlayıcıları için tehlike sorumluluğunun öngörülmesi, tehlike sorumluluğunun varlık amacı açısından uygun bir çözüm yolu olarak görünmemektedir. SerPK m.99/B/4 hükmünde tipik olarak belirlenen risklerin, tehlike sorumluluğuna yol açan kaçınılmaz ve faaliyetle özdeşleşmiş tipik risk kavramı ile de tam olarak örtüştüğü söylenemez. Bu açıdan ilgili düzenlemenin hem sorumluluğun kurulması hem de sınırlandırılması açısından sakıncalı olabilecek bir düzenleme olduğu söylenebilir. Temeli sözleşmesel bir ilişkiye dayalı bir hukuki ilişkide taraflardan biri için tehlike sorumluluğu gibi istisnai bir sorumluluk türünün öngörülmesi, bu sorumluluk türünün amacı aşar biçimde geniş uygulanmasına yol açabilir.

Anahtar Kelimeler:

Kripto Varlık, Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcı, Tehlike Sorumluluğu, Tipik Risk, Haksız Fiil.

Abstract:

Recent amendments to the Capital Markets Law introduce strict liability, the most severe form of liability in tort law, for crypto-asset service providers. Under this amendment, strict liability will apply to certain types of risks listed in the statute. However, imposing strict liability on crypto-asset service

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 23.12.2025.

Bu makale TÜBİTAK tarafından Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Projelerini Destekleme Programı kapsamında desteklenen 221K006 numaralı “Regüle Olmayan Finansal Ürünlerin Tercihinde Risk Faktörü Bilgisinin Bireysel Yatırımcılar Üzerindeki Rolü: Türkiye İçin Regüle Olmayan Finansal Ürün Haritası Çıkarılması, Regülasyonların Etkilerinin Tespiti ve Mevzuat Önerisi Geliştirilmesi” başlıklı proje kapsamında 12.07.2024 tarihinde gerçekleştirilen “SerPK’da Yapılan Değişiklikler Işığında Kripto Varlık Hizmet Sağlayıcılarının Hukuki Sorumluluğu” konferansta sunulan tebliğin genişletilmiş halidir.

^(**) Kadir Has Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: gizem.arslan@khas.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-6734-0160.

providers does not fully align with the traditional purpose of this doctrine, which is normally reserved for activities that involve unavoidable and characteristic risks. The risks identified in the provision do not clearly match the idea of “typical risks” that justify strict liability, which raises concerns about the coherence of the new rule. Therefore, the amendment may create difficulties both in establishing liability and in determining its limits. Moreover, applying such an exceptional type of liability in a legal relationship that is essentially contractual may lead to an overly broad use of strict liability beyond its intended scope.

Keywords:

Crypto-Asset, Crypto-Asset Service Provider, Strict Liability, Typical Risk, Tort.

Eşya Hukukunun Temel Kavramları Işığında Kat Mülkiyetinin Hukuki Niteliği^(*)

The Legal Nature of Condominium Ownership According to the Basic Concepts of Property Law

Doç. Dr. Ali Hulki CİHAN^(**)

Öz:

Kat Mülkiyeti Kanunu'nun özgün bir yasal düzenleme olması terminolojik yönden bazı olumsuzluk ve eksiklikleri de beraberinde getirmiştir. Kanunun uygulanmasında hayati önem taşıyan bazı kavramların, kanunda tanımının ya hiç verilmemiş olması (kat kavramı) ya da bu tanımların pek de açık ve anlaşılır olmaması (kat mülkiyeti, kat irtifakı kavramları), bu anlamda ilk eleştirilmesi gereken husus olarak göze çarpmaktadır. Bu eleştirinin ilk muhatabı, kuşkusuz kanun koyucudur. Kat mülkiyeti kavramının teorik temelini Türk Medeni Kanunu'na dayanmasına rağmen, Kat Mülkiyeti Kanunu yönünden temel kavramlara ve terminolojiye uygunluk, birçok hükümde sağlanmamıştır. Buna hemen verilebilecek en çarpıcı örnek Türk Medeni Kanunu'nda "ortak mülkiyet" diye bir kavram olmamasına rağmen, Kat Mülkiyeti Kanunu'nun muhtelif hükümlerinde "ortak mülkiyet", "ortak malik" kavramlarının kullanılmasıdır. Başka bir örnek ise, Türk Medeni Kanunu'nda "paylı mülkiyet payı" olan kavramın, Kat Mülkiyeti Kanunu'nda "arsa payı" olarak karşımıza çıkmasıdır.

Bu gibi terminolojik hatalar, kat mülkiyeti kavramının hukuki niteliğinin de doğru değerlendirilmesinde bir engel olarak durmaktadır.

Biz bu çalışmada kat mülkiyeti kavramının hukuki niteliğini eşya hukukunun temel kavramları ışığında değerlendireceğiz.

Anahtar Kelimeler:

Kat Mülkiyeti, Paylı Mülkiyet, Ayni Hak, Ortak alan, Paylı Mülkiyet Payı.

Abstract:

The Condominium Law, being a unique legal regulation, has also brought certain terminological shortcomings. One of the primary criticisms is some concepts which are of vital importance in the application of the law are either not defined at all (such as the concept of a "floor/unit") or are defined in a vague and unclear manner (such as the concepts of condominium ownership and construction servitude). The first addressee of this criticism is, undoubtedly, the legislator.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 14.04.2025 / Kabul Tarihi: 01.01.2026.

^(**) Pîrî Reis Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: ahcihan@pirireis.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-4463-3841.

Although the theoretical foundation of the concept of condominium ownership is based on the Turkish Civil Code, the alignment with the basic concepts and terminology of the Civil Code is not maintained in many provisions of the Condominium Law. A striking example of this is the use of the terms “common ownership” and “co-owner” in various provisions of the Condominium Law, although there is no such concept as “common ownership” in Turkish Civil Code. Another example is the term “land share” used in the Condominium Law, corresponds what is referred to in the Civil Code as a “shared ownership share.” In this study, we will examine the legal nature of the concept of condominium ownership in light of the fundamental concepts of property law.

Keywords:

Condominium Ownership, Co-ownership, Real Right, Common Area, Share in Co-ownership.

Karayoluyla Eşya Taşıma Sözleşmelerinde Açık Taşıtta Eşya Taşıma^(*)

Use of an Open Unsheeted Vehicle in the Contracts of Carriage of Goods by Road

Dr. Öğr. Üyesi Venüs CÖMERT^(**)

Öz:

Taşıyıcı, eşyayı teslim aldığı andan teslim edinceye kadar eşyanın zıyaı, hasarı veya geç tesliminden ötürü sorumludur. Hem Türk Ticaret Kanunu ("TTK") hem de 1956 tarihli Uluslararası Karayolu ile Eşya Taşınmasına İlişkin Sözleşme ("CMR") uyarınca taşıyıcıya bazı hallerde bu sorumluluktan kurtulma imkânı tanınmıştır. Sorumluluktan kurtulma halleri genel ve özel sorumluluktan kurtulma halleri olarak Sözleşme'de düzenlenme şekline de paralel olarak öğretide de iki ayrı başlık altında değerlendirilmektedir. Genel sorumluluktan kurtulma halleri ile özel sorumluluktan kurtulma hallerinin ayrı şekilde düzenlenmesindeki en önemli neden ispat külfetinin bu hallerde farklılık gösterecek olmasıdır. Taşıyıcının sorumluluktan kurtulabileceği özel hallerden biri de üstü açık taşıtta eşya taşınmasıdır. Bu tür taşımalar rizikoya açık taşımalarlardır. Bu sebeple TTK ve CMR'de özel bir sorumsuzluk sebebi olarak düzenlenmiştir. CMR uyarınca açık taşıtta eşya taşınabilmesi tarafların anlaşmasına ve bu hususun taşıma senedine yazılmış olmasına bağlıdır. TTK'da ise benzer bir hüküm yer almakla beraber düzenleme bazı yönleriyle CMR düzenlemesinden farklılık göstermektedir. Çalışmada karayolu ile üstü açık eşya taşımaları TTK ve CMR'nin ilgili hükümleri göz önünde tutularak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Üstü Açık Taşıt, Özel Riskler, Taşıyıcının Sorumluluğu, Karayolu ile Eşya Taşıma, Sorumluluktan Kurtulma.

Abstract:

The carrier is liable for the loss, damage of goods or delay between the time when the goods are taken over and the time of delivery. Pursuant to both the Turkish Commercial Code ("TCC") and the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road ("CMR") dated 1956, the carrier shall be relieved of liability under certain circumstances. Defences available to carrier are evaluated under two separate headings by the scholars in compliance with the provision in the CMR. The most important reason for this separation is that the onus of proof will differ in these cases. One of the special risks where the carrier may be relieved from liability is the carriage of goods in open-unsheeted vehicles. Since such carriage is open to risk, it is specifically regulated in the TCC and CMR as a reason for exoneration. Pursuant to CMR, use of an open unsheeted vehicle is subject to an express agreement by the parties and must be specified in the consignment note. Although

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 15.04.2025 / Kabul Tarihi: 08.11.2025.

^(**) Çağ Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Deniz Ticareti ve Sigorta Hukuku Bilim Dalı, Mersin - Türkiye,

E-posta: venuscomert@cag.edu.tr,

Orcid: 0000-0003-1738-3100.

there is a similiar provision in the TCC, the regulation differs from the CMR in certain aspects. In this study, carriage of goods in an open unsheeted vehicle has been evaluated within the framework of the provisions of the TCC and CMR.

Keywords:

Open Unsheeted Vehicle, Special Risks, Carrier's Liability, Carriage of Goods by Road, Exoneration.

Devlet Mahkemesi Önündeki Bağlantılı Paralel Yargılamaların Tahkim Yargılamasında Bekletici Sorun Yapılması^(*)

Stay of Arbitration Proceedings Pending the Outcome of Related Parallel State Court Proceedings

Arş. Gör. Dr. Sercan ÇAVUŞOĞLU^(**)

Öz:

Taraf, konu ve sebep yönünden aynı olan veya bu unsurların tamamı aynı olmasa bile birbirleri ile bağlantılı olan yargılamaların, farklı yargı mercileri önünde görülmeleri durumunda bu davalar “paralel yargılamalar” olarak adlandırılmaktadır. Paralel yargılamaların ikisinin de hakem heyeti önünde görülüyor olması, ikisinin de devlet mahkemesi önünde görülüyor olması veya biri devlet mahkemesi önündeyken birinin tahkim yargılaması ile çözüme kavuşturuluyor olması mümkündür. Paralel yargılamaların neden olduğu en büyük sorun, birbirleri ile çelişkili kararlar çıkması ihtimalidir. Doktrinde bir tahkim yargılamasının, devlet mahkemesi önünde görülmekte olan başka bir dava ile bağlantılı olması durumunda getirilen çözüm önerilerinden biri, “bekletici sorun” kurumudur. Böylece, hakem heyeti tarafından tahkim yargılaması, devlet mahkemesince bir karar verilinceye kadar durdurulacaktır. Çalışmamızda öncelikle paralel yargılamalar kavramından, paralel yargılamaların nasıl ortaya çıktığından ve yarattığı sorunlardan bahsedilecektir. Devamında bekletici sorun kurumunun bu problemlere bir çözüm olup olamayacağı sorusu; hakem heyetinin bekletici sorun kararı verme yetkisi, bekletici sorun kararının getirdiği yararlar ve sakıncalar ile hakem heyetinin bu kararı verirken göz önünde bulundurması gereken hususlar çerçevesinde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler:

Paralel Yargılamalar, Paralel Davalar, Bağlantılı Davalar, Bekletici Sorun, Çelişkili Kararlar.

Abstract:

Parallel proceedings arise when two disputes involve the same parties, the same *petitum*, and the same *causa petendi*, or are closely related to each other, and are submitted concurrently to more than one forum. Parallel proceedings may arise when a dispute is simultaneously heard by two arbitral tribunals, by two different state courts, or by a state court while the same matter is pending in arbitration. The main problem with parallel proceedings is the risk of conflicting judgments or awards. When a case in

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 09.12.2025.

^(**) MEF Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: cavusoglu@mef.edu.tr,

Orcid: 0000-0003-4855-1250.

arbitration is connected to a case before a state court, one measure that an arbitral tribunal may take is to stay the arbitration proceedings pending the outcome of the parallel case. If the arbitral tribunal decides to stay the proceedings, the arbitration will remain suspended until the state court renders its judgment on the related matter. This article first discusses the concept of parallel proceedings, the circumstances under which they arise, and the problems they create. It then examines the stay of proceedings to determine whether it can provide a solution to these problems, focusing on the arbitral tribunal's authority to grant a stay, the advantages and disadvantages of such a stay, and the factors the arbitral tribunal should consider when making this decision.

Keywords:

Parallel Proceedings, Parallel Litigations, Related Actions, Stay of Proceedings, Conflicting Decision.

Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Uygulama Alanı ve Bir Teminat Türü Olarak Destekten Yoksun Kalma Tazminatında Ağır Kusuru Düzenleyen Hükümlerin Değerlendirilmesi^(*)

Evaluation of the Scope of Compulsory Motor Vehicle Liability Insurance and the Provisions Governing Gross Negligence in Loss of Support Compensation as a Type of Coverage

Doç. Dr. Cannur ERCAN^(**)

Öz:

Ülkemizde trafik kazalarında her yıl yüzlerce kişi hayatını kaybetmekte; onların ölümü nedeniyle de çoğu vakıda yakınları, ölenin desteğinden mahrum kalmaktadır. Pek çok mahkeme kararında sigorta şirketlerinin, araç işletenin tehlike sorumluluğu nedeniyle zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamında sorumluluğunu gündeme getiren unsurlar ile destekten yoksun kalma tazminatının unsurlarının birbirine karıştırıldığı görülmektedir. Uygulamada özellikle 2021 yılı öncesinde birbirine taban tabana zıt kararlara rastlanmakta; yargılama sürecine olan güven olumsuz etkilenmektedir. Kanunkoyucu, desteğin (sürücünün) kendi ağır kusuru ile ölümü halinde zarar görenlerin sigorta şirketinden destekten yoksun kalma tazminatı talep edemeyeceğini, Anayasa Mahkemesi'nin iptali ile sonuçlanan 2015 ve 2016 yıllarındaki başarısız denemenin ardından bu defa sınırlarını yasada açıkça çizerek 2021 yılında tekrar düzenlemiştir (Karayolları Trafik Kanunu, KTK m.92/j ve Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, KZMSS Genel Şartlar A.6/d). Çalışmada araç işletenin sorumluluğu dolayısıyla zorunlu mali sorumluluk sigortasının uygulama alanını belirleyen unsurlar ile destekten yoksun kalma tazminatının unsurları ele alınarak; zarar görenin ağır kusurunu sigorta teminatı kapsamı dışında bırakan hukuki düzenlemelere ihtiyaç olup olmadığına ilişkin çıkarımlar yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası, İşletenin Sorumluluğu, Teminat Kapsamı, Destekten Yoksun Kalma Tazminatı, Kusur.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 06.01.2026.

^(**) Süleyman Demirel Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, Isparta - Türkiye,

E-posta: cannurcatakli@sdu.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-1870-0510.

Abstract:

In our country, hundreds of people lose their lives every year in traffic accidents; consequently, in many cases, their relatives are deprived of the deceased's support. In many court decisions, it is observed that the elements bringing about the liability of insurance companies within the scope of compulsory financial liability insurance due to the operator's strict liability are confused with the elements of loss of support compensation. Especially before 2021, diametrically opposed decisions were encountered in practice; this negatively affected confidence in the judicial process. The legislator, after unsuccessful attempts in 2015 and 2016 which resulted in the annulment by the Constitutional Court, re-regulated in 2021, by clearly defining the boundaries in the law, that victims cannot claim loss of support compensation from the insurance company if the supporter (driver) dies due to their own gross negligence (KTK Art.92/j and KZMSS General Conditions A.6/d). This study aims to determine the scope of compulsory financial liability insurance due to the operator's liability and the elements of loss of support compensation; and to draw conclusions on whether there is a need for legal regulations that exclude the victim's gross negligence from the scope of insurance coverage.

Keywords:

Compulsory Financial Liability Insurance, Operator's Liability, Scope of Coverage, Compensation for Loss of Support, Fault.

Kanunlar İhtilafı Kuralları Bakımından Kanuna Karşı Hile Kavramına Genel Bakış^(*)

An Overview of the Concept of Evasion of Law in Terms of Conflict of Laws Rule

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Defne KIRLI AYDEMİR^(**)

Öz:

Kanuna Karşı Hile, tüm hukuk disiplinlerinde karşılaşılan ve çeşitli etkiler doğuran hukuki bir durumdur. Burada hukuki işlem, eylem veya olaylara uygulanması söz konusu olan hukuk kuralları, yine hukuki yollar kullanılarak bertaraf edilmektedir. Ancak burada, bir hile kastı söz konusu olduğu için menfi bir durum olarak kabul edilmektedir. Milletlerarası özel hukuk tatbikatı açısından, konunun yarattığı etki ve önem oldukça büyüktür. Bu bağlamda, kanuna karşı hilenin geçerliliği, etkileri ile üçüncü kişiler ve üçüncü ülkeler bakımından bağlayıcılığı gibi tartışma konusu olabilecek pek çok mesele ortaya çıkmaktadır. Milletlerarası özel hukukta, hukuki meseleye uygulanacak hukuku tespit etmeye yardımcı olan bağlama noktaları, ulusal hukuklarda farklılık göstermektedir. Neticede, uygulanması söz konusu olan hukuk düzenlemeleri aracılığı ile istenilen neticeleri elde edemeyeceğini düşünen taraflar, bağlama noktalarını değiştirmek suretiyle başka bir ülke hukukuna tabi olmayı tercih etmektedir. Kanuna karşı hile yoluyla elde edilen sonuçlar, o hukuki neticeyi hukuken geçerli kabul eden bir hukuk düzeni içinde alındığı için konunun, geçerlilik veya geçersizlikten ziyade, objektif bir bakış açısıyla hakkaniyet ölçüsünde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Kanuna Karşı Hile, Kanunlar İhtilafı, Niyet Unsuru, Hileli Davranış, Hukuken Geçerlilik.

Abstract:

Fraud against the law is a legal phenomenon encountered in all branches of law and one that produces various effects. In such cases, the legal rules that are supposed to be applied to legal acts, actions, or events are circumvented through the use of other legal means. However, since there is an intent to commit fraud here, it is considered a negative circumstance. From the perspective of private international law practice, the impact and significance of this issue are considerable. In this context, many issues that may be subject to debate arise, such as the validity and effects of circumvention of the law, as well as its binding nature with respect to third parties and third countries. In private international law, the connecting factors that help determine the law applicable to a legal matter

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 10.10.2025 / Kabul Tarihi: 30.12.2025.

^(**) Sakarya Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Özel Hukuk Anabilim Dalı, Sakarya - Türkiye,

E-posta: denizdefnea@sakarya.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-1846-0692.

differ among national legal systems. Consequently, parties who believe that they cannot obtain the desired results under the legal rules that would normally apply tend to alter the connecting factors in order to subject themselves to the law of another country. Since the outcomes obtained through fraud against the law arise within a legal system that recognizes those results as valid, the matter should be evaluated not in terms of validity or invalidity, but rather from an objective perspective and within the bounds of fairness.

Keywords:

Evasion of Law, Conflict of Laws, Element of Intent, Fraudulent Conduct, Validity in Law.

Dijital Platform Çalışanlarının Hukuki Statüsüne İlişkin Tartışmalara Yeni Bir Açılım: 2024/2831 Sayılı Direktifin Hukuki Karine Düzenlemesi^(*)

A New Perspective on the Debate over the Legal Status of Digital Platform Workers: The Presumption under Directive (EU) 2024/2831

Arş. Gör. Salih Haydar GÜNLER^(**)

Öz:

Dijital platform temelli çalışmanın hızlı gelişimi, işçi ve bağımsız çalışan ayrımını bulanıklaştırarak hukuki statüye ilişkin tartışmaları derinleştirmiştir. Avrupa Birliği tarafından kabul edilen “Platform Çalışanlarının Çalışma Koşullarının İyileştirilmesine Dair 2024/2831 Sayılı Direktif”, platform çalışanlarının doğru istihdam statüsünün belirlenmesini temin etmek amacıyla hukuki karineyi merkezî bir düzenleme aracı olarak benimsemiştir. Hukuki karine, belirli şartların gerçekleşmesi halinde işçi lehine varsayım oluşturmakta, ilişkinin aksi yönde ispat yükünü platformlara yüklemektedir. Bu yöntem, bilgi ve güç asimetrisi karşısında çalışanları korumaya yönelik etkili bir mekanizma sunmaktadır. Düzenleme, yalnızca ulusal mevzuata değil, aynı zamanda Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın içtihatlarına da açıkça atıf yaparak istihdam ilişkisinin fiili olgular temelinde değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır. Çeşitli hukuk sistemlerinde genel ya da sektörel nitelikte karine düzenlemeleri bulunmakta olup, bazıları doğrudan platform çalışmalarına yöneliktir. Bu çalışmada, söz konusu Direktifin hukuki karine düzenlemesi, karşılaştırmalı hukuk örnekleri, Avrupa Birliği Adalet Divanı içtihatları ve istihdam statüsüne ilişkin temel tartışmalar ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Dijital Platform Çalışması, Platform Çalışanlarının Korunması, Hukuki Statü, Hukuki Karine, Avrupa Birliği Adalet Divanı İchtihatları.

Abstract:

The rapid growth of digital platform work has blurred the boundary between employees and the self-employed, thereby deepening debates on legal status. The “Directive (EU) 2024/2831 on Improving Working Conditions in Platform Work”, adopted by the European Union, has embraced the legal

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 16.09.2025 / Kabul Tarihi: 14.10.2025.

^(**) MEF Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı;
İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Özel Hukuk Doktora Programı Öğrencisi, İstanbul - Türkiye,
E-posta: gunlers@mef.edu.tr,
Orcid: 0009-0006-4577-4351.

presumption as a central regulatory instrument with the aim of ensuring the correct determination of the employment status of platform workers. Under certain conditions, the presumption creates an employee-protective assumption and places the burden of proof on platforms, serving as a mechanism to counterbalance existing power and information asymmetries. The Directive goes further by explicitly requiring not only reference to national legislation but also to the case law of the Court of Justice of the European Union, thereby emphasizing the primacy of factual circumstances in establishing employment relationships. Various legal systems contain general or sector-specific presumption rules, and in some instances, these have been designed specifically for platform work. The article examines in detail the legal presumption established by the Directive, comparative legal approaches, the case law of the Court of Justice of the European Union, and the debates surrounding the determination of employment status.

Keywords:

Digital Platform Work, Protection of Platform Workers, Legal Status, Legal Presumption, The Case Law of the Court of Justice of the European Union.

Merkeziyetsiz Mi, Çok Merkezli Mi?: Blokzincirin Yönetişimsel Yapısına Eleştirel Bir Bakış^(*)

Decentralized or Polycentric?: A Critical Perspective on the Governance Structure of Blockchain?

Prof. Dr. Mehmet HELVACI^(**)

İlayda ÇELEBİ^(***)

Öz:

Bu çalışma, blokzincir teknolojisinin temel niteliklerinden biri olarak sıklıkla öne sürülen merkeziyetsizlik iddiasını, eleştirel ve analitik bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır. Blokzincir yapısı, dağıtık defter teknolojisi ile konsensus mekanizmalarının birlikte ve bütüncül işleyişi sayesinde, herhangi bir tekil merkezi otoriteye bağımlı olmaksızın işlem güvenliğini, veri bütünlüğünü ve sistem şeffaflığını yüksek düzeyde sağlamaktadır. Bununla birlikte, her bir düğümün kendi doğrulama, veri işleme ve işlem onaylama kapasitesine sahip olması, sistemin mutlak anlamda merkezsiz bir yapı sergilemediğini; aksine, farklı odak noktalarının etkileşimiyle şekillenen çok merkezli bir yapılanmaya daha yakın olduğunu açık biçimde göstermektedir. Bu bağlamda çalışma, merkeziyetsizlik kavramının blokzincir teknolojisinin yönetişimsel doğasını tam olarak karşılamadığını, buna karşın çok merkezlilik kavramının hem teorik hem de pratik düzlemde daha tutarlı ve açıklayıcı bir çerçeve sunduğunu ileri sürmektedir. Ayrıca, blokzincirin teknik mimarisi ile fiili yönetim süreçleri arasındaki yapısal farklılıklar analiz edilerek, sistemin dağıtık yapısının sağladığı avantajlar ile karar alma süreçlerinde ortaya çıkabilecek merkezleşme eğilimleri bütüncül biçimde ve eleştirel bir yaklaşımla değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Blokzincir, Dağıtık Defter Teknolojisi, Dağıtılmış Karar Alma, Merkeziyetsiz Yönetişim, Çok Merkezli Yapılar.

Abstract:

This study aims to examine, from a critical and analytical perspective, the claim of decentralization frequently put forward as one of the fundamental attributes of blockchain technology. The blockchain structure, through the integrated functioning of distributed ledger technology and consensus mechanisms, ensures a high level of transaction security, data integrity, and system transparency

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 15.09.2025 / Kabul Tarihi: 24.11.2025.

^(**) İstanbul Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ticaret Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: helvaci@istanbul.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-2811-0928.

^(***) Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, Hukuk İşleri Daire Başkanlığı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: ilayda.celebi@halkbank.com.tr,

Orcid: 0009-0002-5572-8843.

without relying on any single centralized authority. However, the fact that each node possesses its own capacity for verification, data processing, and transaction approval clearly demonstrates that the system does not exhibit an absolutely decentralized structure; rather, it resembles a polycentric configuration shaped by the interaction of multiple focal points. In this context, the study argues that the concept of decentralization does not fully capture the governance nature of blockchain technology, whereas the concept of polycentricity provides a more coherent and explanatory framework on both theoretical and practical levels. Furthermore, by analyzing the structural differences between the technical architecture of blockchain and its actual governance processes, the study critically and holistically evaluates both the advantages arising from the system's distributed structure and the potential tendencies toward centralization that may emerge in decision-making processes.

Keywords:

Blockchain, Distributed Ledger Technology, Distributed Decision-Making, Decentralized Governance, Polycentric Structures.

Dava Dilekçesinde Dayanılmayan Boşanma Sebebine İstinaden Boşanma Kararı Verilmesini Engelleyen Yargıtay Uygulamasının Değerlendirilmesi^(*)

The Evaluation of the Court of Cassation's Practice That Prevents a Divorce Ruling Based on a Ground for Divorce not Cited in the Lawsuit Petition

Dr. Öğr. Üyesi Fatma HIZIR ASRAV^(**)

Arş. Gör. Mustafa TOPAL^(***)

Öz:

Türk Medeni Kanunu'nda boşanma evliliği sona erdiren diğer sebeplerden bağımsız şekilde düzenlenmiştir. Boşanmanın tarihi gelişimine bakıldığında, her devirdeki ve her toplumdaki farklı yaklaşımlar nedeniyle farklı ilkelerin benimsendiği, farklı hukukî düzenlemelerin getirildiği söylenebilir. Türk boşanma hukukunda boşanma sebeplerinden herhangi birine istinaden boşanma davası açılabilir. Boşanma davalarında dava veya karşı dava dilekçeleri Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 119'uncu maddesine göre düzenlenir ve maddedeki unsurlar, dava veya karşı dava dilekçelerinde de yer alır. Bu bağlamda, boşanma kararının verilebilmesi için iddianın dayanağı olan vakıaların ileri sürülmesi ve bu vakıaların, ispat yükü kendisine düşen tarafça ispatlanması gerekir. Maddi hukukta boşanma sebeplerinin kural olarak birbirini dışlayıcı şekilde düzenlenmemesi nedeniyle aynı vakıalar farklı boşanma sebeplerinin koşul vakıalarını karşılayabilir. Yargıtay'ın çeşitli kararlarında dava veya karşı dava dilekçesinde ileri sürülen vakıaların, tarafın dayandığı boşanma sebebinin koşul vakıalarını karşılamamakla birlikte, boşanma sebebi olarak dayanılmayan başkaca bir sebebin koşul vakıalarını karşılaması halinde boşanma kararı verilemeyeceği belirtilmiştir. Çalışmada Yargıtay'ın bu uygulaması öğretideki görüşler ışığında değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler:

Boşanma, Boşanma Sebepleri, Vakıalar, Hukukî Sebepler, Iura Novit Curia.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.10.2025 / Kabul Tarihi: 17.12.2025.

^(**) Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medenî Hukuk Anabilim Dalı, Kırıkkale - Türkiye,

E-posta: ftmhizr@kku.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-8675-4318.

^(***) Kırıkkale Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı, Kırıkkale - Türkiye,

E-posta: mustafatopal@kku.edu.tr,

Orcid: 0000-0002-1687-0591.

Abstract:

Divorce is regulated independently of other grounds for termination of marriage in the TCC. When the historical development of divorce is examined, it can be said that different principles have been adopted and different legal regulations have been introduced due to the varying approaches in each era and society. In Turkish divorce law, a divorce action may be filed based on any ground for divorce. In divorce actions, the petition or counterclaim is prepared in accordance with article 119 of the CPC, and the provisions of that article are also included in the petition or counterclaim. In this context, for a divorce decree to be issued, the facts must be presented and proven by the party bearing the burden of proof. Since the grounds for divorce are not generally arranged in a mutually exclusive manner, the same facts may satisfy different grounds for divorce. In some decisions of the Court of Cassation, it has been stated that if the facts do not meet the conditions for the stated ground for divorce, a divorce decree cannot be issued even if the same facts satisfy the conditions for another ground not cited as the ground for divorce.

Keywords:

Divorce, Grounds for Divorce, Facts, Legal Grounds, *Iura Novit Curia*.

Tescilsiz Otomobil Satışından Sonra Talep Edilen Ek Ödemelerin Hukuka Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi^(*)

A Legal Evaluation of Additional Payments Demanded After Unregistered Motor Vehicle Sales

Dr. Öğr. Üyesi Ece KARADUMAN^(**)

Öz:

COVID-19 pandemisi döneminde satılan otomobillerin teslimi geç olarak gerçekleştirilmekteydi. Günümüzde büyük ölçüde teslimatta gecikme sorunu giderilmiş durumda olmasına karşın otomobilin gümrükten ülkeye girişi bekleniyorsa bu noktada uyuşmazlık ortaya çıkma olasılığı artmaktadır. Burada iki ihtimal vardır: İlki, alıcının kısmi ödemede bulunmuş olması, tamamını ödemek için teslimatı bekliyor olmasıdır. İkincisi, alıcının bedelin tamamını ödemiş ve teslimatı bekliyor olmasıdır. Bu süreçte alıcıdan ek ödemeler talep edilmesi ihtimal dahilindedir. Bu ek ödemeler, verginin artması ya da vergi muafiyetinin kaldırılması şeklinde olabileceği gibi fiyatın güncellenmesi, indirimli satın alma imkânı sunan anlaşmalı kurum ve kuruluşla anlaşmanın sona ermesi sebebiyle de olabilir. Basiretli satıcı bu ihtimalleri öngörerek, daha ziyade de önceden ve tek taraflı olarak hazırlayacağı anlaşmaya hükümler koyacaktır. İncelememizin konusu, bu hükümlerin geçerli olup olmadığı ve satışın hangi anda tamamlanmış olacağı noktasında toplanmaktadır. Çalışmada, bu işi meslek edinmiş, yetkili satıcı ile satışa konu olan otomobili kişisel amaçla kullanmak üzere satın alan alıcı arasındaki sözleşmeden doğan ilişki, özellikle de alıcının fiyat sabitleme hakkı bağlamında ele alınacaktır. Bu durumda aradaki hukukî işlemin tüketici işlemi niteliği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler:

Motorlu Taşıt Satışı, Tüketici, Teslim, Vergi, Ek Ödeme.

Abstract:

During the COVID-19 pandemic, delays in vehicle delivery were common. Although the issue has largely been resolved today, in cases where the vehicle is still pending customs clearance for entry into the country, the risk of legal disputes arising at this stage increases especially regarding payment. Two scenarios are observed: either the buyer has made a partial payment and awaits delivery to complete payment, or the full price has already been paid, and delivery is still pending. During this process, sellers may demand additional payments due to tax increases, loss of exemptions, price adjustments, or the termination of discount arrangements with partner entities. A prudent seller, anticipating such possibilities, will typically include provisions in the agreement, which it prepares in advance and

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.10.2025 / Kabul Tarihi: 06.01.2026.

^(**) Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Mahkeme Büro Hizmetleri Programı, Ankara - Türkiye, E-posta: ekaraduman@baskent.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7076-2789.

unilaterally. The focus of our examination is on the validity of such provisions and the determination of the precise moment at which the sale is deemed to be concluded. This study examines the relationship arising from the contract between an authorized dealer who has taken this work as a profession and a buyer who purchases the automobile for personal use, especially in the context of the buyer's right to adjust the purchase price. In this situation, the characteristic of the legal transaction between the parties as a consumer transaction will be focused on.

Keywords:

Sale of Motor Vehicles, Consumer, Delivery, Tax, Additional Payment.

Alt Yüklenici Sözleşmelerinde Yer Alan “Pay If Paid” ve “Pay When Paid” Ödeme Klozlarının Hukuki Niteliği ve Geçerliliğine İlişkin Bir Değerlendirme^(*)

An Evaluation of the Legal Nature and Validity of “Pay If Paid” and “Pay When Paid” Clauses in Subcontracting Agreements

Dr. Öğr. Üyesi Gökçe KURTULAN GÜNER^(**)

Öz:

Eser sözleşmesinin özel bir görünümü olan inşaat sözleşmelerinde işin meydana getirilmesinde alt yüklenicilerden yararlanılması başta uzmanlık, maliyet etkinliği ve daha iyi zaman yönetimi gibi gerekçelerle hemen hemen kaçınılmaz bir olgudur. Bu durumda iş sahibi ve ana yüklenici arasındaki eser sözleşmesine ek olarak, ana yüklenici ve alt yükleniciler arasında da hukukten birbirinden bağımsız eser sözleşmeleri kurulur. Bu sözleşmeler birbirlerinden hukukten bağımsız olsalar da aralarında iktisadi ve fiili bir bağlantı bulunduğu açıktır. Bu bağlantının özellikle yüklenici açısından beraberinde getirdiği risklerin en aza indirgenmesi için bu sözleşmelerin hukukten de birbirine bağlanması ve aralarında bir eş güdüm sağlanması yoluna gidildiği görülmektedir. Bu doğrultuda alt yüklenicinin ücret alacağı ile ana yüklenicinin ücret alacağı arasında belirli bir uyum yaratılması amacıyla uygulamada alt yüklenicilik sözleşmelerinde “pay if paid” (ödenmişse öde) ve “pay when paid” (ödediğinde öde) şeklinde formüle edilen düzenlemelere yer verilmektedir. Bu çalışmada söz konusu düzenlemelerin hukuki niteliği değerlendirilmiş ve bu klozların geçerliliklerine ya da ileri sürülebilirliklerine gölge düşürebilecek ihtimaller ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler:

İnşaat Sözleşmesi, Ödeme Klozları, Alt Yüklenicilik Sözleşmesi, Genel İşlem Koşulu, Vade.

Abstract:

In construction contracts, the use of subcontractors in the execution of the work is almost inevitable, primarily for reasons such as expertise, cost efficiency, and better time management. In this case, legally independent contracts are concluded between involved actors. Although the contracts concluded by the main contractors with the project owners and with their respective subcontractors are legally independent of one another, it is evident that an economic and factual connection exists between them. To mitigate the risks this connection entails, especially for the main contractor, it is observed

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 23.10.2025 / Kabul Tarihi: 28.11.2025.

^(**) Koç Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: gkurtulan@ku.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-6982-3820.

in practice that these contracts are legally linked and a degree of coordination is established between them. Accordingly, in order to coordinate the subcontractor's entitlement to remuneration with that of the main contractor, “*pay if paid*” and “*pay when paid*” clauses are frequently incorporated into subcontracts. This study evaluates the legal nature of these payment clauses and addresses the potential eventualities that could undermine their validity or enforceability.

Keywords:

Construction Contract, Payment Clauses, Subcontracting Agreement, Standard Contractual Terms, Maturity Date.

İstinaf Mahkemesinin İlk Derece Mahkemesi Kararını Kaldırarak Verdiği Aksi Yöndeki Kesin Kararlara Dair Temyiz Edilememe Sorunu^(*)

The Issue of the Inability to Appeal Final Judgments of the Court of Appeal that Overturn the First Instance Decision and Rule to the Contrary

Dr. Öğr. Üyesi Barış KÜÇÜK^(**)

Öz:

Türk medeni yargılama hukukunda 2016 yılında faaliyetine başlayan bölge adliye mahkemeleri hukuk daireleri ile kanun yolu sistemi, iki dereceli yapıya sahip olmuştur. Bu reform, ilk derece mahkemesi kararlarını maddi ve hukuki yönden denetleyerek yargılama kalitesini artırmayı ve Yargıtay'ın iş yükünü azaltıp içtihat mahkemesi rolüne odaklanmasını amaçlamaktadır. Ancak 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu m.362, hak ihlaline yol açan bir sorunu barındırmaktadır. HMK m.362, bölge adliye mahkemelerinin belirli türdeki veya dava değeri bakımından öngörülen sınırın altındaki kararlarını kesin saymakta ve bu kararlara karşı temyiz yolunu kapatmaktadır. Bu durum, özellikle istinaf mahkemesinin ilk derece kararını kaldırıp davayı kazanan taraf aleyhine yeni ve aksi yönde bir hüküm kurması halinde kritik bir sorun teşkil etmektedir. Sorun, bu yeni kararın kesin nitelikte olması durumunda doğmaktadır. Zira aleyhine ilk kez istinaf aşamasında esastan bir karar verilen taraf, bu kararın hukuki denetimini talep etme imkanından mahrum kalmaktadır. Bu çalışma, anılan durumun adil yargılanma hakkının unsurları arasında yer alan “hükmün denetlenmesini talep etme hakkı”nı ihlal ettiğini ileri sürmektedir.

Anahtar Kelimeler:

Hükmün Denetlenmesini Talep Etme Hakkı, Kanun Yolu Denetimi, Temyiz Yasağı, Kesin Karar, Adil Yargılanma Hakkı.

Abstract:

In Turkish civil procedural law, the system of legal remedies has adopted a two-tiered structure with the commencement of operations of the civil chambers of the Regional Courts of Appeal in 2016. This reform aims to enhance the quality of adjudication by reviewing the decisions of first-instance courts

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 14.09.2025 / Kabul Tarihi: 25.12.2025.

^(**) Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, Bolu - Türkiye, E-posta: bariskucuk@ibu.edu.tr, Orcid: 0000-0002-8488-7096.

on both factual and legal grounds, and to reduce the caseload of the Court of Cassation, enabling it to focus on its role as a court of jurisprudence. However, Article 362 of the Code of Civil Procedure No. 6100 presents a problem that leads to a violation of rights. CCP Art.362 renders final the decisions of the Regional Courts of Appeal in certain types of cases or those below a prescribed monetary threshold, thereby precluding the possibility of cassation review for such decisions. This situation poses a critical problem, particularly when the regional appellate court sets aside the first-instance decision and renders a new, contrary judgment against the party who had initially prevailed. The problem arises when this new judgment is final in nature. This is because the party against whom a decision on the merits is rendered for the first time at the appellate stage is deprived of the opportunity to request a legal review of this decision. This study contends that the aforementioned situation violates the “right to request a review of the judgment,” which is an element of the right to a fair trial.

Keywords:

Right to Seek Review of a Judgment, Appellate Review, Prohibition on Appeal to Cassation, Final Decision, Right to a Fair Trial.

Hukuk Yargılamasında Duruşma Tutanakları Üzerine Düşünceler^(*)

Opinions on Hearing Minutes in Civil Procedure

Arş. Gör. Çağatay Serdar ŞAHİN^(**)

Öz:

Hukuk yargılamasında bazı istisnalar saklı kalmak kaydıyla mahkemeye getirilen dava malzemesi ile mahkemenin doğrudan temas etmesini sağlayan doğrudanlık ilkesi geçerlidir. Doğrudanlık ilkesinin uygulanabilmesinin esas aracı ise duruşmalardır. Duruşmalar, mahkemenin dava malzemesiyle yakından temasını sağlamasına karşılık, bazı riskler de yaratmaktadır. Türk hukuk uygulamasında ise bu risklerin, duruşmanın varlığından beklenen menfaati çok aştığı görülmektedir. Nitekim birçok dosyada onlarca duruşmanın yapılması, birçok duruşmanın herhangi bir tahkikat işlemi yapılmaksızın, gecikmeli icra edilen veya sadece basmakalıp ifadelerin tekrar edildiği kesitlere dönüşmesi, alışılmış bir durum olmuştur. Ne yazık ki duruşmaların kalitesiz bir şekilde icrasını körükleyen bir diğer husus ise duruşmaların tutanağa bağlanmasında kabul edilen sistemdir. Çünkü medenî usûl hukukunda bir yandan yargılamanın sevk ve idaresi hâkime bırakılmış, bir yandan duruşmaların hâkim tarafından tutanağa bağlanmasını zorunlu hâle getirilmiştir. Ancak bizzat hâkim tarafından tutulan ve tabiri caizse fiilen hâkime tutulmasında mutlak bir güç verilen tutanakların aksi de ispat edilememektedir. Dolayısıyla duruşmanın icrasındaki sakatlıklara taraflar ve vekillerinin hiçbir müdahale hakkı yoktur. Bu sistemin hâkimin hukuki sorumluluğu, hâkimin reddi, avukatların hukuki sorumluluğu gibi birçok müesseseyi işlemez hale getirdiği açıktır. İşte sürdürülebilir olmayan bu sistemin bir eleştirisine bu çalışmada yer verilecek, sistemdeki aksaklıkların giderilmesine yönelik bir model önerilecektir.

Anahtar Kelimeler:

Doğrudanlık İlkesi, Duruşma, Tahkikat İşlemleri, Duruşma Tutanakları, Adil Yargılanma Hakkı.

Abstract:

The principle of direct engagement, ensures direct communication between the court and the case material presented in court, is valid, subject to certain exceptions. The primary means of implementing the principle of direct engagement are hearings. While hearings allow courts to evaluate the case material closely, they also create certain risks. In Turkish law, these risks appear to far outweigh the benefits of hearings. Indeed, it has become commonplace for dozens of hearings to be held, with many hearings without any investigation, being held with delays, or simply relegating to fragments where clichéd statements are repeated. Unfortunately, another factor that significantly impacts the quality of hearings is the system adopted for hearing minutes. This is because, civil procedure law delegates the management of the hearing to the judge and also mandates that minutes to be recorded by him.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 25.09.2025 / Kabul Tarihi: 17.12.2025.

^(**) İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye, E-posta: cagatayserdar.sahin@medeniyet.edu.tr, Orcid: 0000-0003-4849-9050.

However, the minutes cannot be disproved. Therefore, attorneys have no right to interfere with any shortcomings of the hearing. This system has rendered numerous institutions, such as the legal liability of judges or attorneys and recusal, dysfunctional. So we will present a critique of this system and propose a model for addressing its flaws.

Keywords:

Principle of Direct Engagement, Hearing, Investigation, Hearing Minutes, Right to Fair Trial.

Altsoyun Denkleştirme Alacağı ve Bu Alacağın Mirasta Denkleştirme Talebi ile İlişkisi^(*)

Claims of Children and Grandchildren and its Correlation to the Hotchpot Claim

Dr. Öğr. Üyesi Gülen Sinem TEK^(**)

Öz:

Anne ve babası ile veya büyük anne ve büyük babası ile yaşayan ve emeğini ve/veya gelirini aileye özgüleyen çocuk ya da torun, birlikte yaşama sona erdiğinde bu edimlerinin karşılığı bir bedel isteyebilir. Bu bedelin uygun bir bedel olması, başka bir deyiş ile çocuk veya torun üçüncü kişinin yanında çalışsa idi elde edeceği ücretten birlikte yaşamın sağladığı çıkarların indirilmesi ile belirlenmesi gerekir. Söz konusu bedelin taraflarca kararlaştırılması da mümkündür. Yapılan bu kararlaştırmaya göre aileye özgülenen emek ve/veya gelir için verilen karşılık, bazı durumlarda uygun bedeli ve hatta emsal ücreti çok aşabilmektedir. Bu noktada kazandırmadan söz edilebilmesi için emsal ücret ile aradaki farkın dikkate alınması daha doğrudur. Böyle bir halde, altsoy aradaki fark kadar sağlararası bir karşılıksız kazanma elde etmiş olduğundan, diğer yasal mirasçıların mirasta denkleştirme talepleri gündeme gelebilmektedir. Özellikle altsoya sağlanan kazandırmanın minnet duygusu ile yapılan bir mükâfatlandırıcı kazandırma olması halinde, bu minnet duygusu açıkça ifade edilmiş ise, denkleştirmeden muafiyet olarak yorumlanmakta; açık değil ise de ispatlanabildiği kadarı ile altsoyun kazandırmanın miras payını aşan bölümünü iadeden muaf tutulduğu sonucuna varılmaktadır. Bununla birlikte aileye edimlerini özgüleyen altsoy bir başka mirasçıya yapılan kazandırma için mirasta denkleştirme talebinde bulunuyorsa, iki bağımsız talep bulunduğundan bunu terditli dava yoluyla ileri sürmemesi gerektiği dikkate alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler:

Altsoyun Denkleştirme Alacağı, Uygun Bedel, Mirasta Denkleştirme, Denkleştirmeden Muafiyet, Minnet Duygusu ile Mükâfatlandırıcı Kazandırma.

Abstract:

Children or grandchildren who have contributed their labour or income to parents or grandparents with whom they live in a common household are entitled to remuneration, when the cohabitation ends. This remuneration must be adequate, in other words, the benefits provided by living together must be deducted from the wage the child or grandchild would have received had they been employed by a third party. It is also possible for this to be mutually agreed upon. Under such an agreement,

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 08.10.2025 / Kabul Tarihi: 15.12.2025.

^(**) Bahçeşehir Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, İstanbul - Türkiye,

E-posta: sinem.tek@bau.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-5878-1397.

the remuneration for the labour and/or income attributed for the family may, in some cases, exceed the adequate amount and even comparable wage. At this point, it is more accurate to consider the difference between the comparable wage and the actual remuneration when discussing the gratuitous gratification. In such a case, since the descendants have obtained a gratuitous gratification equal to this difference, other legal heirs may request for its placement into hotchpot. In particular, if the gratification provided to the descendant is a reward stemmed from gratitude, and if this gratitude is clearly expressed, it is interpreted as an exemption from hotchpot; if it is not clear but can be proven, it is concluded that the surplus of their share is exempted from hotchpot. However if the descendant who contributed their labour or income to the family has also a claim of hotchpot, given that there are two independent claims, this should not be pursued through an alternative pleading.

Keywords:

Claims of Children and Grandchildren, Adequate Remuneration, Hotchpot, Exemption from Hotchpot, Rewarding with Gratitude.

Dijital Medya Çalışanlarının Basın İş Kanunu ve Basın Kanunu Kapsamındaki Statüleri^(*)

The Status of Digital Media Employees under the Press Labour Law and the Press Law

Dr. Öğr. Üyesi **Uğur TÜLÜ^(**)**

Öz:

Bu çalışma, dijitalleşme süreciyle birlikte dönüşen medya alanında çalışan gazetecilerin hukuki statülerini, 5187 sayılı Basın Kanunu ve 5953 sayılı Basın İş Kanunu kapsamında yapılan değişiklikler ışığında değerlendirmektedir. Basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü ve bilgiye erişim hakkı, demokratik toplumun temel unsurları arasında yer almakta olup; bu özgürlüklerin korunması, basın emekçilerinin güvenceli çalışma koşullarına sahip olmalarıyla doğrudan ilişkilidir. Ancak Türkiye’de gerek 5953 sayılı Basın İş Kanunu, gerekse 5187 sayılı Basın Kanunu temel olarak basılı medya çalışanlarını dikkate almış, dijital medya çalışanları uzun süre bu koruma alanının dışında kalmıştır. 2022 yılında yürürlüğe giren 7418 sayılı Kanun ile internet haber sitelerinde çalışan gazetecilerin her iki kanunun kapsamına alınması, önemli bir ilerleme olmakla birlikte, uygulamada çeşitli belirsizlikler ve eşitsizlikler sürmektedir. Bu çalışmada, 5953 sayılı Basın İş Kanunu’nun kapsamına ilişkin mevcut düzenlemeler normatif analiz, yargı içtihatlarının incelenmesi ve uygulamadaki sorunların değerlendirilmesi yöntemleriyle ele alınmıştır. Ayrıca 5187 sayılı Basın Kanunu’na internet haber sitesi tanımının eklenmesiyle ortaya çıkan sonuçlar da değerlendirilmiştir. Amaç, dijital medya çalışanlarının iş güvencesi, sosyal haklar ve sendikal örgütlenme açısından mevcut hukuki sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerileri sunmaktır.

Anahtar Kelimeler:

5953 Sayılı Basın İş Kanunu, 5187 Sayılı Basın Kanunu, Dijital Medya, 7418 Sayılı Kanun, Serbest Gazetecilik.

Abstract:

This study evaluates the legal status of journalists working in the media sector, which is undergoing transformation alongside the digitalisation process, in light of the amendments made under the Press Law No. 5187 and the Press Labour Law No. 5953. Freedom of the press, freedom of expression and the right to access information are fundamental elements of a democratic society; the protection of these freedoms is directly linked to the secure working conditions of press workers. However, in Turkey, both the Press Labour Law No. 5953 and the Press Law No. 5187 have primarily considered print media workers, leaving digital media workers outside this sphere of protection for a long time. Although the

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.10.2025 / Kabul Tarihi: 22.12.2025.

^(**) Piri Reis Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku Anabilim Dalı, İstanbul - Türkiye,

E-posta: utulu@pirireis.edu.tr,

Orcid: 0000-0001-6015-9716.

enactment of Law No. 7418 in 2022, which brought journalists working for online news sites within the scope of both laws, represents significant progress, various uncertainties and inequalities persist in practice. This study examines the existing regulations regarding the scope of the Press Labour Law No. 5953 through normative analysis, examination of judicial precedents, and evaluation of problems in practice. The consequences of adding the definition of an online news site to the Press Law No. 5187 have also been evaluated. The aim is to identify the current legal problems faced by digital media workers in terms of job security, social rights, and trade union organisation and to propose solutions.

Keywords:

Press Labour Law No. 5953, Press Law No. 5718, Digital Media, Law No. 7418, Freelance Journalism.

HAKEMSİZ MAKALE

La philosophie de Spinoza et la peinture^(*)

Spinoza Felsefesi ve Resim Sanatı

The Philosophy of Spinoza and Painting

D'un seul regard, comme en un seul tableau

Prof. Dr. Cemal Bâli AKAL^(**)

Résumé:

L'établissement d'une relation entre la philosophie de Spinoza et la peinture néerlandaise du XVIIe siècle évoque immédiatement la question de la relation entre Spinoza et l'art pictural. On ne sait pas dans quelle mesure Spinoza s'intéressait à la peinture. Les références à la peinture dans la Douzième Partie des Pensées Métaphysiques et dans les Propositions 43 et 48 de la Deuxième Partie de L'Éthique ne sont pas particulièrement éclairantes à cet égard. Cependant, il est possible d'interpréter différemment une autre référence dans l'Introduction aux Principes de la Philosophie de Descartes, à travers l'interprétation d'Eylem Canaslan: selon l'expression de Laurent Bove, "la philosophie de Spinoza aurait-elle pu dessiner un tableau du monde qui trouve sa place dans l'histoire de l'art ?" La question, en reliant l'art pictural à la littérature et à la philosophie, sera abordée dans cette étude en référence aux diverses approches de Novalis, Goethe, Eugène Fromentin, Paul Claudel, Hermann Hesse, Gilles Deleuze, Claude Lévi-Strauss, John Berger, Diego Tatián et Orhan Pamuk.

Mots-clés:

Philosophie, art pictural / peinture, Littérature, Pensée immanentiste, romantisme.

Öz:

Spinoza felsefesi ile 17. yüzyıl Hollanda resmi arasında kurulacak bir ilişki, hemen Spinoza ile resim sanatı arasındaki ilişkinin ne olduğunu da akla getirir. Spinoza'nın resim sanatıyla ne kadar ilgilendiği bilinmiyor. Bu konuda Metafizik Düşünceler'in 12. Bölümü ile Etika'nın 2. Bölümünün 43 ve 48. Önergelerinde resme yapılan göndermeler pek açıklayıcı değil. Ancak Descartes Felsefesinin İlkeleri'nin Giriş'indeki bir başka göndermeyi Eylem Canaslan'ın yorumlayışı üstünden gidilerek farklı bir soru sorulabilir: Laurent Bove'un deyişiyle "Spinoza felsefesi sanat tarihi içinde yerini alabilecek bir dünya resmi çizmiş olabilir mi?". Çalışmada ressam Ruisdael'ı filozof Spinoza ile buluşturan bu soru, resim-edebiyat-felsefe ilişkisi kurularak ve Novalis, Goethe, Eugène Fromentin, Paul Claudel, Hermann Hesse, Gilles Deleuze, Claude Lévi-Strauss, John Berger, Diego Tatián ile Orhan Pamuk'un çeşitli yaklaşımlarına gönderme yapılarak cevaplanacaktır.

^(*) Makale hakem incelemesinden geçirilmemiştir.

Yayın Kuruluna Ulaştığı Tarih: 09.10.2025 / Kabul Tarihi: 21.11.2025.

^(**) Université Kadir Has, Faculté de Droit, Département de philosophie et sociologie du droit, İstanbul - Türkiye,

E-posta: cemal.akal@khas.edu.tr,

Orcid: 0009-0005-1333-4266.

Anahtar kelimeler:

Felsefe, Resim Sanatı, Edebiyat, İkinci Düşünce, Romantizm.

Abstract:

A relationship established between 17th-century Dutch painting and Spinoza's philosophy immediately brings to mind the question of what the connection between Spinoza and the art of painting might be. It is not known how interested Spinoza was in painting. The references to painting in *Metaphysical Thoughts*, Chapter 12, and in *Ethics II*, Propositions 43 and 48, are not very illuminating in this regard. However, by following Eylem Canaslan's interpretation of another reference in the Preface to the *Principles of Cartesian Philosophy*, a different question can be posed: as Laurent Bove puts it, "Could Spinoza's philosophy have drawn a picture of the world that could take its place within an art history?" In this study, this question-which brings together the painter Ruisdael and the philosopher Spinoza-will be addressed by establishing a relationship among painting, literature, and philosophy, and by referring to the diverse approaches of Novalis, Goethe, Eugène Fromentin, Paul Claudel, Hermann Hesse, Gilles Deleuze, Claude Lévi-Strauss, John Berger, Diego Tatián, and Orhan Pamuk.

Keywords:

Philosophy, The Art of Painting, Literature, Immanentist Thought, Romanticism.